

**Politikerduellen
om döva väljare**

**Stort och smått
från förbundsmötet**

**Hos Adam Kosa
i EU-parlamentet**

Hur blir mina och andra döva barns skolgång?

OLA LUNDSTRÖM

Jag skulle ödmjukt vilja möta de föräldrar som väljer bort svenskt teckenspråk i undervisningen för sina döva barn, i en seriös dialog.

När vår andra dotter föddes visade hörseltester att hon är döv, som vår äldsta. Det fick mig att börja fundera över förutsättningarna för våra barn att gå i grundskolan som andra barn. Det skulle i så fall innebära tvåspråkig skola, så att de få fullgoda möjligheter till undervisning. Våra barn kommer inte att få CI, av flera olika skäl. Vi är medvetna om att det kan få negativa konsekvenser för dem, eftersom de flesta andra döva barn i Sverige opereras med CI.

Jag läser i kommittédirektivet nr 2010/47 om Flexibel utbildning för elever som tillhör specialskolans målgrupp, att man ska utreda möjligheterna till samordning mellan stat och kommun vad gäller tvåspråkighet. Det skulle skapa större förutsättningar för oss föräldrar att kunna välja den bästa skolan för barnen, oavsett huvudman.

Antalet barn med flerfunktionsnedsättning har ökat, och därmed behovet av extra resurser i form av assistenter. Detta gäller alla skolor som lyder under SPSM. Passar våra barn där, även om de inte har behov av elevassister? Tar SPSM hänsyn till kravet på tvåspråkighet eller har det mer eller mindre glömts bort?

Ur Barnplantornas medlemstidning från hösten 2008:

"Kanske kan vi nu slippa alla intressepolitiska flaskor om att alla hörselskadade elever som är individplacerade mår dåligt; bättre resultat uppnår en elev i en teckenspråkig miljö (dvs specialskolan), bättre resultat i specialskolan får vi om lärarnas teckenspråkskunskaper ökar, hörselskadade elever kommer till specialskolan när de misslyckats i hemskolan etc."

Jag anser inte heller att det fungerar tillfredställande med SPSM som huvudman, men för att säkerställa god-

kända betyg i kärnämnen är svenskt teckenspråk i undervisningen ett måste för alla med eller utan CI och oavsett grad av hörsel.

Jag väntar med spänning på resultatet av den forskning som studerar elever med svenskt teckenspråk som modersmål, från förskolan till gymnasieåldern ur socialt perspektiv, dvs hur man mår, hur man har växt upp till en person som är delaktig i samhället. Jag tror resultatet kommer att visa att hörselhabiliteringen i Sverige har blivit mer fokuserad på hörseln och att man har försummat den sociala aspekten.

Jag undrar också om föräldrar som låter sina barn med CI gå integrerade i skolor där tvåspråkighet saknar stöd, har fått rätt information från hörselhabiliteringen om vikten av tvåspråkighet? Eller om de har blivit informerade att talfokusering och oralism är det som gäller för att uppnå bästa resultat? Vi vet att det inte fungerar med oralism i undervisningen. Vi har över hundra års självupplevd erfarenhet av det, alltsedan Milanokonferensen 1880 då hörande pedagoger beslöt att förbjuda teckenspråket i undervisningen.

Jag vill inte se mig själv som anhängare av deafpower, men jag vill ha ett rättvist perspektiv för alla som berörs i habiliteringen. Barnplantorna i all ära, men de behöver våra kunskaper om teckenspråkets betydelse för döva barn så att barnen får en bra uppväxt med bra undervisning oavsett var man bor.

Jag skulle ödmjukt vilja möta de föräldrar som väljer bort svenskt teckenspråk i undervisningen för sina döva barn, i en seriös dialog.

OLA LUNDSTRÖM, TVÅBARNSPAPPA OCH STYRELSELEDAMOT

SDR hemsida:
www.sdrf.se/sdr
E-post: sdr@sdrf.se

SDR Stockholm
SDR, Förmansvägen 2, plan 6
117 43 Stockholm
Tel. vx: 08 442 14 61
Texttel. vx: 08 442 14 60
Fax: 08 442 14 99

SDR Leksand
SDR, Box 300
793 27 Leksand
Tel. vx: 0247-641 00
Texttel. vx: 0247-641 01
Fax: 0247-151 03

Förbundsordförande
Ragnar Veer
ragnar.veer@sdrf.se
Texttel. 08 442 14 62
3G-mobil 0735 200 902

Förbundssekreterare och informationsansvarig
Helena Fremnell
hfre@sdrf.se
Tel. 0247 64147
Tel. (tal/SMS) 070 215 46 33

Material till Slingan
webbredax@sdrf.se
Telefax 0247-151 03

Bli medlem
medlem@sdrf.se

Försäljningsavdelning
shop@sdrf.se
Telefon vx 0247-641 70
Fax 0247-105 97

Sveriges Dövas Pensionärsförbund
karl-erik.karlsson@sdrf.se
Texttelefon 08-89 44 23

Sveriges Dövas Ungdomsförbund
Texttelefon 08-442 14 96
Fax 08-442 14 97
sdu@sdrf.se

Västanviks Folkhögskola
Winterrommes väg 5
793 27 Leksand
Texttelefon 0247-641 24
Taltelefon 0247-641 30
Fax 0247-101 65
www.vastanviksfhs.se

SDR plusgiro: 90 00 24-1

FÖRBUNDSMÖTET: Bra resultat för Västernorrland

CODABARN: Man var varken döv eller hörande

FÖRBUNDSMÖTET: Fin respons från ombuden

Innehåll

OMSLAG: ADAM KOSA FOTO: NICLAS MARTINSSON

- 4** I KORTHET från när och fjärran.
- 6** DT BESÖKER: Adam Kosa i EU-parlamentet
- 8** Nya genidrag tog elever till final
- 9** Unik skådespelarutbildning på teckenspråk
- 10** Från SDRs förbundsmöte **sid 10-13**
- 10** Testaments- och donationsfonden – en het potatis
- 12** "Västernorrlands folkhögskola mår toppenbra!"
- 13** Gladaste förbundsombudet: David fick stanna i Sverige
- 14** Döva på arbetsmarknaden eftersatt forskningsområde
- 15** SEX FRÅGOR till Olga Svensson Richter, CODA-ordf.
- 16** TEMA: Riksdagsvalet. Valduell mellan blockpolitiker
- 19** SVT Teckenspråk storsatsar inför valet
- 20** UR DTS ARKIV: "Ett möte med Hitler"
- 21** VARDAGSBILDER: Tolk med yviga gester
- 22** FÖRBUND & FÖRENING: Nytt från FS
- 23** Rapport från EUDs Generalförsamling
- 24** Första Seniorkooperativet för döva
- 24** Första spadtaget för äldreboende för döva
- 26** UNG: "Nu kan jag påverka på europeisk nivå"
- 27** DEAF TUBIANA
- 28** "Hur vet man vem som gör vad med vem"
- 29** INSÄNDARE: 60-årsjubileum i Kristianstad
- 30** KRÖNIKA: Revolution börjar i blomsteraffären

dövas SVERIGES DÖVAS RIKSFÖRBUND
NR 4 • JUNI 2010 TIDNING

Tidskrift för SVERIGES DÖVAS RIKSFÖRBUND Grundad 1890

UTGIVNING 2010

Nr	Utgivning	Manusstopp
5	to 2 sept	fre 13 aug
6	to 7 okt	fre 17 sep
7	to 11 nov	fre 22 okt
8	to 16 dec	fre 26 nov

REDAKTION

Dövas Tidning, Förmansv. 2, plan 6, 117 43 Stockholm
dovas.tidning@sdrf.se

Ansvarig utgivare Helena Fremnell

Chefredaktör Åsa Möller
asa.moller@sdrf.se, mobil tel 0708 40 45 41

Reportrar

Tomas Lagergren
tomas.lagergren@sdrf.se, 3G-mobil 0735 130199

Niclas Martinsson
niclas.martinsson@sdrf.se, 3G-mobil 0738 333060

PRENUMERATION och adressändring

medlem@sdrf.se
Agneta Skagerstrand, SDR
Box 300, 793 27 Leksand
texttelefon 0247-641 49
fax 0247-151 03

Prenumerationspris 300 kr/år

Utebliven tidning

Kontakta
medlem@sdrf.se

ANNONSER

Bokas och lämnas till
sdrannons@sdrf.se
telefon 0506-300 58
samt tel 0506-301 76 (Skaraborg och Värmland)

Förenings- och internannonser bokas och levereras till redaktionen:
dovas.tidning@sdrf.se

Upplaga: 5800 ex
Tryck: Carlshamn Tryck & Media AB
ISSN 1402-1978

I KORTHET: FRÅN NÄR OCH FJÄRRAN

AV NICLAS MARTINSSON

Tolkad teater i Astrid Lindgrens värld

■ I sommar kommer sagoparken Astrid Lindgrens värld att ha tolkade föreställningar. Det är dock inte vilka visningar som helst. Tolkarna, Tanya Jernberg och Dan Langelotz, är nämligen en del av teatern. De har kläder som passar in i miljön och har blivit regisserade. Till exempel kommer en extra dräng och en piga att finnas hemma hos familjen Svensson i Katthult, skriver tolkföretaget T.s.p. AB i Stockholm, där tolkarna till vardags arbetar. Besökare kan i entrén få ett schema där det står var och när tolkarna finns under dagen. Aktuella datum är **5, 6 och 7 juni, 2, 3, 4, 25, 26 och 27 juli, och 15, 16 och 17 augusti**. Se alv.se för mer information.

"Dövgrön" – nytt uttryck i valrörelsen

■ Orduppsynsriktningen visar inga gränser. Länstidningens i Södertälje ledarskribent, Tomas Karlsson, använde ett nytt uttryck: "dövgrön". Han tycker inte att Vänsterpartiet och Miljöpartiet är lika ansvarsfulla som Socialdemokraterna, som alla tre ingår i den rödgröna koalitionen, när det gäller jobbpolitik. De föreslår sex timmars arbetsdag med full lön respektive friår. Tomas Karlsson menar att de inte lyssnar på Socialdemokraterna som anser att förslagen inte kan bli verklighet då de är kostsamma.

Han blev Finlands första dövpräst

■ Janne Rissanen är Finlands första döva präst. Han prästvigdes den 30 maj. Han arbetar nu för Finska missionssällskapet och kommer att åka till Jerusalem för att jobba bland döva, skriver finska dövförbundets hemsida, kl-deaf.fi.

"Tolktjänst ska vara en rättighet"

■ Kommunpolitikern Kave Noori från Sundbyberg anser att tolktjänst ska vara en rättighet för personer med dövhet, cochlea implantat (CI), dövblindhet och hörselskada. Hans motion bifölls på Vänsterpartiets partikongress i Gävle i början av maj. Vidare tycker han att staten ska stå för tolkkostnaderna i alla lägen. Vänsterpartiet är enligt honom det första riksdagspartiet som uttryckligen säger att tolk ska vara en rättighet.

Grönland har fått sin första dövförening

■ Den 27 april i år grundades Grönlands första dövförening. Namnet är Siuteq och betyder öre på grönländska, rapporterar det danska dövförbundets hemsida, deaf.dk. Föreningens hemvist är Nuuk, vilket innebär att den är en lokalförening. Planen är dock att den ska vara rikstäckande. Det danska dövförbundets ordförande, Asger Bergmann, är glad över det historiska beslutet. "Vi vet att det är svåra förhållanden för döva i Grönland, men en förening som kan slåss för dövas intressen ser jag som ett första steg på vägen till bättre tider för döva i Grönland", säger han.

Unga Tyst Teater spelar i Almedalen

■ Unga Tyst Teaters Open sign kommer att spela i Visby på Gotland under Almedalsveckan 4-10 juli. Open sign är en öppen turnerande scen där så kallade oupptäckta lokala scenkonstnärer får chansen att visa upp egenproducerat material på teckenspråk. I sommar utlovas gatuteater.

ILLUSTRATION: LAGERGREN

En maskot underhöll barnen.

Veteranen Erik Vik var där, liksom Lars Otterstedt och Mette Mardqvardsen.

Teckenspråkets Dag i Örebro

Den 14:e maj firades teckenspråket för 29:e gången. I Örebro firade man med samkväm på restaurangen Teckenbro. Ansiktsmålning och fiskdamm för barnen, för de vuxna auktion och pubafton senare på kvällen. På de flesta håll i landet sparade man på krutet – nästa år fyller teckenspråket som ett fullgott språk i Sverige jämnt – då firas det nog mer än det gjordes i år.

TEXT OCH FOTO: TOMAS LAGERGREN

Klassikern – ansiktsmålning för barnen.

På marsch i Malmö med skyltar och visselpipor.

Malmö marscherade för tillgängligheten

Marschen för tillgänglighet har genomförts runtom i landet, bl a i centrala Malmö i vackert väder och med mycket folk. Medlemmar från Malmö Dövas Förening var med i marschen. Teckenspråket och våra plakater syntes bra. Vid målet på Lilla Torg passade politiker på att lova bättring vad gäller tillgänglighet – som sig bör. Vi – teckenspråkiga döva – måste synas mer i alla sammanhang för att visa att vi finns och för att tala om att tillgänglighet för oss är teckenspråket på alla områden.

Otillgänglighet som diskrimineringsgrund måste komma med i diskrimineringslagen och lagen får inte vara tandlös.

Marschen startade vid Stadsbiblioteket och gick genom täta folkmassor i centrala Malmö.

TEXT OCH FOTO TORD LIND, MALMÖ DÖVAS FÖRENING

Deaflympics i Slovakien 2011 ställs in

På grund av allvarliga organisationsbrister har ISCD beslutat ställa in Deaflympicsspelen 2011.

Detta Deaflympics skulle bli det 17:e i ordningen. Men ICSD beslöt att annullera spelen helt efter att ha sett stora brister hos organisationskommittén i Slovakien. Kommittén har misslyckats både organisatoriskt och finansiellt, enligt ISCD. Det talas om att två miljoner euro i säkerhet för att spelen skall kunna genomföras, saknas. Tillräckliga underlag som visade

att de kunde klara organisationen under spelen saknades också.

ISCD-kongressen kommer dock att genomföras där nästa år, som planerat. Där kommer man att diskutera detta, så att sådant här inte händer igen.

Calle Rasmussen, ordförande i svenska Deaflympics-kommittén säger:

– Jag har svårt att förstå ICSD:s beslut. Det är mycket tråkigt, det kan dämpa intresset och motivationen för dövidrotten i hela världen, inte bara i Sverige.

TOMAS LAGERGREN

Deaf Arts Now-festival ställs in

Deaf Arts Now, en europeisk kulturfestival för döva som hålls i Stockholm vart tredje år, skulle genomföras för femte gången i sommar precis efter den nordiska dövkulturfestivalen. Men arrangörerna fick avslag på sin bidragsansökan och tvingas ställa in festivalen. "Mycket tråkigt! Det är ju tillgänglighetsår i år, och så får vi inget bidrag. För hörande finns det hur mycket kultur som helst", säger en av arrangörerna, Gunilla Wågström Lundqvist. Festivalen skjuts istället upp till nästa år. Arrangörerna ska leta nya vägar till dess.

NICLAS MARTINSSON

Katalanskt teckenspråk erkänt

Den 26 maj erkände det katalanska parlamentet det katalanska teckenspråket. Efter beslutet reste sig samtliga ledamöter för att gratulera döva och andra gäster som var där. Det blev ett känslomässigt ögonblick, enligt det katalanska dövförbundet. Katalonien är en autonom region i nordöstra Spanien med Barcelona som huvudstad.

DT BESÖKER: ADAM KOSA I EU-PARLAMENTET

Adam Kosa sitter i utskottet för transport och turism och lyssnar på sin ena teckenspråkstolk.

Adam Kosa på sitt kontor, med en av sina assistenter i bakgrunden. Den stora bilden ovan visar att avståndet mellan det jättelika Europaparlamentet och vanliga människor - eller läs: hus - inte alltid är stort.

ADAM KOSA

Namn: Adam Kosa
Ålder: 35 i juli
Bor: Budapest
Familj: fru, och två döva söner (6 och 8 år).
Gör helst: dyker.
Läser helst: science fiction.
Tittar helst på TV: inget. Jag kollar hellre på DVD.
Favorittecken: val (däggdjur).

EU-PARLAMENTET

Europaparlamentet är namnet på EU:s folkvalda församling. Det består av 750 politiker från EU:s 27 medlemsländer. Dessa är valda av folken i varje EU-land. EU-parlamentet har sina möten i Strasbourg och Bryssel. I parlamentet fattas många beslut, en del av dem tillsammans med Europeiska unionens råd, ofta

kallat Ministerrådet. Parlamentet stiftar lagar bland annat inom områdena ekonomi och utrikesfrågor. EU-parlamentet kan också komma med synpunkter på hur pengarna inom EU ska användas. Dessutom kan parlamentet kontrollera det som händer i EU-kommissionen.

KÄLLA: NATIONALENCYKLOPEDIN

Adam Kosa är den förste döva EU-parlamentarikern. Han ser inte sig själv som politiker utan som en medlem från det ungerska dövförbundet som fått chansen att företräda döva och andra personer med funktionsnedsättning inom EU. Dövas Tidning har träffat honom i Strasbourg.

Adam drömmer om ett tillgängligare Europa

En servitör kliver in i ett sammanträdesrum hållandes i en bricka med kaffe- och tekoppar staplade på varann. De parlamentsledamöter som sitter i utskottet för transport och turism nickar vant utan att ta bort hörlurarna när de tackar ja till en varm dryck.

Ovanför dem sitter sju olika tolkgrupper i sina respektive bås och översätter till deltagarnas nationella språk, bland annat italienska, spanska och tyska. När servitören anländer till Adam Kosas säte visar han ett universellt tecken för te. Adam Kosa tar glatt emot tekoppen och fortsätter titta på sina två teckenspråkstolkare som turas om att jobba.

– Kommunikationen flyter på väl. Många vet att jag är döv och förstår att de måste ha ögonkontakt med mig. Men i början var det en del som inte visste hur tolkservicen fungerade. Till exempel trodde de att tolken skulle sitta bredvid mig i plenisalen och inte mitt emot, säger Adam Kosa och ler.

Utskottet diskuterar utformningen av de ökade rättigheterna för buss- och båtpassagerare. För flygresenärer finns redan generösa regler som ger dem rätt till assistans, information och kompensation vid inställda eller försenade turer. De som färdas i luften och har någon funktionsnedsättning har också rätt till information och assistans.

Knäckfrågorna här är bland annat vilka busspassagerare som omfattas – de som reser med regional buss eller långfärdsbuss, och hur stor ersättningen ska vara om en person har förlorat sitt bagage. Adam Kosa vill föra in funktionshindraspekten: rätt till information på sitt nationella språk i form av textdisplay ombord på buss eller båt, och SMS om eventuella problem. Säkerhetsanordningar, till exempel visuella brandlarm i fartygshytter, berörs inte här.

– Det får bli en annan gång, säger Adam Kosa, som snart vänder mikrofonen till den ena tolken som översätter simulat vad han säger till ungerska.

De ungerska tolkarna i båset översätter i sin tur till engelska. Adam Kosa upplever att han kan föra nyanserade samtal. Han har åtta teckenspråkstolkare som hör till de bästa i Ungern och som avlöser varandra. Nackdelen är att de är ovana vid att tala engelska, vilket innebär att Adam Kosa inte riktigt kan ha korridorssnack med andra ledamöter än dem från Ungern. Nu har han dock spridit till andra att de alltid kan chatta med honom.

Adam Kosa har på grund av sin position blivit en viktig maktfaktor för dövvärlden. Makten tänker han använda till att hjälpa människor. Han befinner sig i en särskild sits. Medan de andra parlamentarikerna i första hand försvaret sitt lands intressen, är han också företrädare för personer med funktionsnedsättning i EU.

– En av mina förebilder är Nelson Mandela, säger han och berättar att han har en affisch på Mandela i sitt arbetsrum i Bryssel, där han tillbringar den största delen av tiden som parlamentariker.

Och i parlamentet i Strasbourg har han ett spartanskt inrett kontor med säng och badrum på elfte våningen med utsikt över staden. Han är i Strasbourg enbart under årets tolv sessioner, som är tre och en halv dag långa vardera. I Bryssel äger kortare sammanträden och möten i de politiska grupperna och utskotten rum.

Adam Kosa är ordförande i den informella tvärgruppen för rättigheter. Den svenska parlamentarikern, Cecilia Wikström (FP), är vice ordförande.

– Vårt samarbete fungerar väldigt väl. Hans närvaro gör att det blir bra ordning på diskussionerna, säger Cecilia Wikström leende, och liknar EU:s arbete för ett tillgängligare Europa vid ett stort skepp som tar sig fram sakta men säkert.

Redan när Adam Kosa var yngre, visste han att han ville göra tillvaron bättre för människor med funktionsnedsättning.

Så du förstod tidigt att du har en förmåga att eventuellt kunna riva barriärer?

– Jag kommer från en döv familj som har det gott ställt. Min far är tandtekniker och hör till Budapests främsta. Han har också engagerat sig i dövförbundet. Därför var det naturligt för mig att studera till jurist. Nästa steg var att bli invald i styrelsen för dövförbundet, nästa steg att bli ordförande, och nästa steg: EU-parlamentariker.

►...forts. på nästa sida

► Adam drömmer om

... forts. från föreg sida

Du är fortfarande ordförande för det ungerska dövförbundet. Hur kombinerar du det arbetet med EU-jobbet?

– Att vara parlamentariker är ett flexibelt arbete. Ibland ägnar jag tre dagar åt det, så de två andra veckodagarna är jag ordförande. Under den första mandatperioden hade jag god koll på det mesta och visste vad de anställda gjorde. Nu, under den andra perioden, är det omöjligt att veta allt. Så den högsta tjänstemannen får informera mig.

I nuläget har 14 EU-länder ratificerat FN:s konvention om rättigheter för människor med funktionsnedsättning. Adam Kosa tänker personligen träffa parlamentarikern från de nationer som inte ratificerat, till exempel Finland och Polen, så att de i sin tur sätter press på respektive regering.

Om vi tar ditt land, Ungern, som exempel, så förföljs och trakasseras romer, trots att landet säger sig följa mänskliga rättigheter. Hur kan vi då lita på att EU kan göra så att situationen för personer med funktionsnedsättning blir bättre?

– För det första måste EU ha bättre kontroll tillsammans med civilsamhällen, och för det andra bör varje EU-stat bilda ett oberoende övervakningsinstitut som bevakar att rättigheter för människor med funktionsnedsättning följs, säger Adam Kosa.

Han är även kritisk mot att Tyskland har blockerat EU:s förslag till ett antidiskrimineringsdirektiv, som går ut på att alla medlemsstater är skyldiga att ha lagar mot diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning. Tyskland vill först få en kostnadsbild.

En annan utmaning för EU är den åldrande befolkningen. Därför måste potentialen tas tillvara även hos personer med funktionsnedsättning och inte bara hos migranter, för att fylla de vakanta tjänsterna, enligt Adam Kosa.

En politiker måste ju ha tålamod. Hur upplever du det personligen?

– Jag ser inte mig själv som politiker utan som en man från det ungerska dövförbundet som är här för att kämpa för ett tillgängligare Europa. Eftersom jag vet att målet går att nå, har jag gärna tålamod. Om det var en omöjlighet skulle jag inte orka fortsätta, säger Adam Kosa.

TEXT OCH FOTO: NICLAS MARTINSSON

UNGA UPPFINNARE

Fr.v. Ahmed Cherif, Otto Kingstedt och Emelin Tréald. Tavlans som Otto Kingstedt håller i, visar hur tillgänglig bio kan se ut i verkligheten.

Nya genidrag tog elever på Nya Broskolan till final

Idén om en stiftpenna som inte bara matar ut lösa stift utan också radergummi tog Ahmed Cherif till finalen i uppfinnartävlingen Finn upp. Han går till vardags i Nya Broskolan, en friskola med teckenspråksprofil. Även hans klasskamrater har kommit på olika innovationer.

Vad sägs om UV-glasögon som gör att döva och hörselskadade kan se textad film på bio genom dem utan att hörande besökare blir besvärade av textremsorna? Eller en speciell ångteknik som är fäst på en bottenplatta i en bil? Den ska nämligen göra att snön smälter snabbare så att föraren lättare kan backa. Den förstnämnda idén är Otto Kingstedts. Han vann den regionala finalen i Stockholm med omnejd förra året. Och den andra är Emelin Tréalds. Hon var nära att komma till final.

Ahmed Cherifs penngrej tog honom i år till den regionala finalen i huvudstadsområdet. Finn Upp är en uppfinnartävling för alla elever som går i klass 6-9. Han kom fyra. Enligt hans NO*- och tekniklärare, Christer Borg, kan det bero på att temat för tävlingen var smarta transporter. Stiftpennan hörde inte dit. Alla bidrag som inte hade med miljö att göra var dock välkomna. Ahmed Cherif blev lite besviken.

– Min idé gör ju nytta för skolelever, säger han.

Christer Borg anser att det är viktigt att elever får träna på att tänka kreativt och skapa något som kanske leder till att Sverige kan fortsätta vara framgångsrikt på området innovation.

* NO – naturorienterande ämnen som biologi, fysik, kemi och teknik

TEXT OCH FOTO: NICLAS MARTINSSON

”Eftersom jag vet att målet går att nå, har jag gärna tålamod. Om det var en omöjlighet, skulle jag inte orka fortsätta.

Unik teaterskola på teckenspråk

FOTO: PIERRE ZOETTERMAN
Lars Otterstedt, huvudlärare på den nya skådespelarutbildningen.

En ny skådespelarutbildning på teckenspråk startar hösten 2011. Teatertalanger från hela Norden kan söka till Stockholms dramatiska högskola.

Senast Sverige hade en skådespelarutbildning på teckenspråk var 1993. Tre år senare tog tre nybakade studenter examen: Lars Otterstedt, Mette Marquardsen och Carlos Müller. Alla är kända från Tyst Teater. Nu får en av dem, Lars Otterstedt, ta emot en ny kull aktörsaspiranter.

– Jag tycker att det ska bli väldigt roligt och spännande. Vi är många som har väntat på den här utbildningen och nu gäller det att ta vara på den på bästa möjliga sätt, säger Lars Otterstedt, huvudlärare.

Preliminärt ska utbildningen ha 8-12 platser. Den riktar sig till nordiska sökande och är på svenskt teckenspråk. Någon nationell kvotering kommer inte att ske.

– Men självklart hoppas vi att det blir en jämn spridning mellan de olika nationaliteterna, säger Lars Otterstedt.

Utbildningen är unik i Europa för att det, så vitt Lars Otterstedt vet, inte finns någon motsvarande

skådespelarutbildning för döva och hörselskadade i kontinenten. Den sker i samarbete med Tyst Teater, Sveriges Dövas Riksförbund och Sveriges Dövas Ungdomsförbund. Lars Otterstedt kan ännu inte svara på frågan om hur den kommande utbildningen skiljer sig från det "vanliga" skådespelarprogrammet vid Stockholms dramatiska högskola*.

– Allt är i startgroparna, säger Lars Otterstedt, som vid DT:s pressläggning inte har börjat sitt nya arbete.

Det som skiljer den kommande skådespelarutbildningen på teckenspråk från den förra, 1993-1996, är att ett bredare dövulturellt och teckenspråksperspektiv ska finnas med.

De som gått skådespelarutbildningen kan få jobb i någon av de teatergrupper som finns etablerade i Norden, enligt Lars Otterstedt. Även andra arbetsmarknader finns, som inom film och TV.

– Vi kommer även att diskutera möjligheten att bredda utbildningen just för att kunna öka arbetsmöjligheterna. Något som vi kan återkomma till senare i höst, säger Lars Otterstedt som tillsammans med utbildningssamordnare Christina Edenäs har ansvar för utbildningen.

NICLAS MARTINSSON

* Stockholms dramatiska högskola är en ny gemensam högskola efter sammanslagningen av Dramatiska institutet och Teaterhögskolan, som börjar gälla från och med årsskiftet 2011.

Dålig tillgänglighet hos nästan alla myndigheter

■ Endast 6 av 271 myndigheter uppfyller tillgänglighetskraven för personer med funktionsnedsättning, visar en kartläggning som Handisam (en myndighet för handikappolitisk samordning) gjort.

Försäkringskassan och Specialpedagogiska skolmyndigheten ligger bra till, men inte Arbetsförmedlingen (AF). Att AF endast fått 1 av 13 möjliga poäng förklaras med att AF:s 21 olika länsarbetsnämnder slogs ihop, att myndigheten haft fokus på andra stora frågor som sjukförsäkringssystemet och migrationsfrågor, och så lågkonjunkturen, säger Heike Erkers vid AF till Svenska Dagbladet. Nu lovar AF att bli bättre och har nyligen lanserat en hemsida som ska vara tillgängligare än den gamla.

Carl Älfvåg, generaldirektör vid Handisam, är förvånad över myndigheternas magra resultat. Trenden är dock försiktigt positiv nu, enligt honom. Tre av de som fått högsta poäng är Regeringskansliet, Diskrimineringsombudsmannen och Lunds universitet.

Försäkringskassan och Specialpedagogiska skolmyndigheten fick 10 poäng och är därmed bland de 20 bästa. Några av kriterierna är att myndigheternas respektive hemsida ska ha tydlig struktur, "teckentolkad" (Handisams ordval) information och att hörselteknisk utrustning finns i minst en lokal.

Teckenspråkscentrum erbjuder ny tjänst

■ Det sociala företaget Teckenspråkscentrum i Sundsvall, startar en ny tjänst – de kör avfall till källsortering. De som bor i villor och radhus kan få glas och annat hämtat två gånger i månaden eller vid behov, skriver Sundsvalls Tidning. Företaget fyller tio år den här sommaren. Före grundandet hade en av ägarna, Lars Nilsson Böös, och några andra döva och hörselskadade gått en utbildning för att starta sociala företag. De skulle med samhällets stöd som till exempel lönebidrag

ordna jobb till sig själva. Sedan dess har Teckenspråkscentrum expanderat. Nu har de över 400 kunder och finns i både Stockholm och Sundsvall. Norrlandsenheten erbjuder bland annat körningar, städning och bilverkstad. Och i huvudstaden arbetar företaget med teckenspråksutbildning. Ett socialt företag är en ekonomisk förening som drivs av människor med olika funktionshinder. Enligt Sundsvalls Tidning finns cirka 200 sådana i Sverige.

Kungliga bröllopet teckenspråkstolkas

■ Den 19 juni gifter sig kronprinsessan Victoria med Daniel Westling. Deras bröllop teckenspråkstolkas live i ett fönster bredvid den stora sändningen på sajten: svt.se/detkungligabrollopet.

Med start klockan 13 guidar teckenspråksartisterna och teckenspråkstolkarna Tommy Fransson och Helena Wästborn alla döva tittare genom vigseln, kortegen och middagen. "Det är ett ansvarsfullt och roligt hedersuppdrag. Vi vet att många kommer att

titta på oss och analysera vårt teckenspråk. Sändningen är speciell. Vi är inte bara tolkar utan också programledare med manus", säger Tommy Fransson. Han och Helena tolkar också Melodifestivalens "Andra chansen" live på nätet.

Tommy Fransson, en av bröllopstolkarna.

SDR:s förbunds möte i Örebro 29-30 maj

Färre ombud gjorde mötet effektivt

Den 29-30 maj 2010 skrevs ett nytt kapitel i Sveriges Dövas Riksförbunds (SDR) historiebok. Det var då det första förbundsmötet ägde rum, som ersatte representantskapsmötet Skillnaderna var märkbara: betydligt färre ombud, och ingen beslutsrätt hos dem.

Förbundsmötet är inte längre beslutsfattande utan har istället blivit ett rådgivande organ. Beslutsfattandet flyttas till kongressen som hålls vart fjärde år. Tanken är att förbundsmötet ska inbjudas till en mer dialogvänlig miljö mellan SDR, föreningarna och de anslutna organisationerna som Svenska Dövidrottsförbundet och Sveriges Dövas Pensionärsförbund.

Och diskussioner blev det. SDRs ordförande Ragnar Veer var mycket nöjd med förbundsmöteshelgen. Han blev positivt överraskad.

– Jag var beredd på att det första förbundsmötet skulle "halta" lite då många kanske fortfarande hade gammalt tänkande från representantskapsmötet. Efteråt visade det sig att mötet flöt på väl. Jag är glad över att vi har fått en bra respons från ombuden när de lade fram sina rapporter, sade han.

Till förbundsmötet skickade varje distriktsorganisation, till exempel Skåne och Västra Götaland, och anslutna organisationer endast ett ombud. De kunde

Ragnar Veer, SDRs ordförande var nöjd med förbundsmötet.

dock också ha observatörer om de ville, men då måste de stå för alla kostnader själva. Till det gamla representantskapsmötet kom två ombud från varje länsförbund eller förening. Förbundsmötet hölls i Birgittaskolans aula som av ovanstående skäl inte var helt full.

TEXT & FOTO: TOMAS LAGERGREN & NICLAS MARTINSSON

Testaments- och Donationsstiftelsen en het potatis

En het punkt var SDRs Testaments- och Donationsstiftelse.

På kongressen ifjol beslöts det att frågan om stiftelsen, som väcktes av både Dövas Förening i Örebro län (DFÖ) och Stockholms Dövas Förening (SDF), skulle bordläggas till det här årets förbundsmöte. DFÖ ansåg att stiftelsen endast skulle dela ut pengar från avkastningen och att om stadgar fanns, skulle de vara tillgängliga för allmänheten.

Halv miljon

SDF krävde att SDR skulle bilda en arbetsgrupp vars uppgift var att undersöka om stiftelsen kunde ha en fristående styrelse med personer som inte satt i SDR:s styrelse och om stadgarna kunde ändras så att endast medlemmar och dövs-kolor gavs rätten att söka medel ur stiftelsen.

På förbundsmötet fick ombuden veta att SDR erhöll en halv miljon kronor av stiftelsen.

– Man kan ju förstå att SDR vill ha kontroll över stiftelsen, sade Sven-Emil Karmgård, ombud från SDF.

– SDR sökte egentligen mer pengar men fick bara 500 000, svarade en av SDR:s styrelseledamöter, Joakim Hagelin Adeby.

Sven-Emil Karmgård ansåg att frågan är viktig för att det handlar om dövas –medlemmarnas – pengar och att medlen ska göra nytta och till exempel bidra till forskningen.

Ett exempel på hur SDR istället kan ha indirekt kontroll är enligt honom att endast en av stiftelsens styrelsemedlemmar kommer från förbundsstyrelsen. DFÖ:s ombud, Sophia Taube Eklund, var inte tillräckligt insatt i sin förenings motion då

hon inte var med från början, men hon backade upp SDF:s motion.

Vill ändra stadgar

På förbundsmötet vädjade ordförande Ragnar Veer att stiftelsen skulle ges förtroendet och att SDR:s styrelse följde stiftelsens ändamål noggrant.

En ändring skulle göras i stiftelsens stadgar, som är från 1982. Det vill säga, förbundsmötesdeltagarna ska inte längre bevilja ansvarsfrihet för styrelsen.

Ragnar Veer fick dock inte medhåll. Tio av ombuden röstade för att SDR skulle bilda en arbetsgrupp, sju emot. Utslaget är endast rådgivande. Det innebär att förbundet inte är tvingat att starta en arbetsgrupp.

– Jag vet ännu inte hur vi ska gå vidare med det, sade Ragnar Veer.

Sven-Emil Karmgård under en kaffepaus.

Joakim Haglin Adeby informerar om Testaments- och Donationsfonden.

David Tanoh, ombud för Blekinge Dövas Länsförening.

Smått och gott från förbundsmötet:

Minustecknet – en gammal bekant

■ Ekonomiberättelsen visade ett minus på en och halv miljon kronor under 2009.

– Anledningen är den summa på 3,5 miljoner som vi blev tvungna att betala till KP Pension och försäkring. Den summan täckte vi med ett lån. Därför blev det minus för 2009, förklarade Ola Lundström för ombuden.

KP hanterar förbundets pensioner. Många pensionsavgångar de senaste åren och SDR:s svaga ekonomi resulterade i ett minusresultat för 2009. Förbundet gör fortsatta besparingar. Till exempel ska hotell- och kontorsmaterialkostnaderna skäras ner.

– Vi tittar på precis alla poster i ekonomin, sade Ola Lundström.

Inget fyllnadsval i förbundsstyrelsen

■ Förra styrelseledamoten Mats Jonsson avgick ifjol av personliga skäl. Hans plats i styrelsen blev således vakant. Normalt sett brukar fyllnadsval hållas, men inte denna gång.

– Vi i styrelsen anser att behovet gällande antalet ledamöter är tillfredsställt i dagsläget, sade förbundsordföranden Ragnar Veer.

Tillgängligt hotell

■ Förbundsmötets långväga deltagare checkade in på ett Scandic-hotell i centrala Örebro. En del av dem erbjöds att få en väckarklocka med vibra-

tionsfunktion. På en av väskorna, i vilken väckaruret inrymdes, stod en etikett: Skövde. Hotellet hade tydligen hämtat in ett parti väckarklockor från kedjans andra anläggningar i Sverige.

Kvinnorna dominerar stort inom SDR

■ SDR är ett kvinnodominerat förbund. Under 2009 hade man 24 anställda – hela 17 kvinnor mot 7 män. I styrelsen är det mer jämfördelat – fyra kvinnor mot fyra män.

2011 års prioriteringar

■ Tillgänglighet genom teckenspråk och tolkutredningen kommer SDR att följa extra noga nästa år. Anledningen är att ekonomin inte tillåter fler fokusområden. Bland annat har förbundet avvecklat en del biståndsprojekt, en del inte bara av ekonomiska skäl, utan en del också på grund av politiska skäl, som odemokratiska länder där Svenska handikapporganisationers internationella utvecklingssamarbete (SHIA) sagt upp samarbetet med. Dit hör Laos och Vietnam.

Samarbete med Handikappförbunden/HSO

■ Landets dövföreningar rapporterade om hur läget ser ut för dem. Fallande medlemsantal och ansträngd ekonomi är återkommande tecken. Ombuden berättade också om fördelarna respektive nackdelarna med Handikappförbunden/HSO.

Det var blandade åsikter. Några hade gott

samarbete medan andra, till exempel Medelpads Dövas Förening, hade hoppat av. Fördelen med avhoppet var att kommunen och dövföreningen hade mer direkta kontakter. Själv tänker SDR på riksnivå fortsätta vara med i Handikappförbunden.

Gävleborg och Västerbotten hade bland annat problem med jourtolk. Sjukvårdspersonalen visste inte hur man kunde beställa akuttolk.

Jörgen Lundström från Umeå Dövas Förening gav sin syn på hur det är att kämpa för att döva ska få det bättre:

– Det ska vara kul att bråka med politiker, sade han.

Skövde DF läggs ner – SDR oroat

■ SDR:s ordförande Ragnar Veer beklagade sig över att Skövde beslutat att lägga ner sin dövförening. Han hoppas att inte fler följer efter.

– Det är oroande. Det påverkar förbundets ekonomi på sikt, om fler läggs ner. Statsbidraget blir allt mindre om fler föreningar läggs ner, sade han.

LÄS MER:

”Hela SDR under samma tak” sid 22

”Västanviks folkhögskola mår toppenbra!”

40 minuter. Så lång – eller kort – var Västanviks folkhögskolas årsstämma som ägde rum under samma helg som SDR:s förbundsmöte i Örebro.

Förra året gick Västanviks folkhögskola med vinst. Den var nära två miljoner kronor.

– Många kanske tänker att Västanviks folkhögskola nu är rik. Men vi måste komma ihåg att skolan var på konkursens rand för sju år sedan. Så vi måste spara inför framtiden, sade Gunilla Kolm, rektor, inför publiken i Birgittaskolans aula.

Förklaringarna till överskottet är bland annat det låga ränteläget och uppgången på börsen. Skolans personal har enligt rektorn även varit väldigt ekonomiskt medveten.

– Vi vet att det är omöjligt att leva på enbart bidrag. Så vi hyr ut våra lokaler, har konferenser, kurser, sade Gunilla Kolm.

I höst har skolan fortfarande ungefär 80 elever på olika utbildningar, som invandrarlinjen och teckenspråks- och dövblindtolklinjen. Nästan hela sommaren är skolan fullbokad. En av anledningarna till ruschen är att 72 hörande föräldrar till döva barn ska gå på teckenspråkskurs.

– Det är kul att se att de vill lära sig teckenspråk, sade Gunilla Kolm.

Sextio döva pensionärer kommer också till Västanvik för att fira midsommar.

Skolan har ett EU-projekt där man tar emot både asylsökande och personer som fått uppehållstillstånd. Syftet med projektet är att asylsökande ska få ett bättre mottagande och att de som får stanna i Sverige ska få en bättre introduktion i det svenska samhället. På frågor från deltagare om EU-projektet påverkade skolans resultat positivt blev svaret nej. Projektet ska bära sig självt.

Vid årsskiftet 2010/2011 får Västanviks folkhög-

– Vi lyckades bra förra året, säger Gunilla Kolm, rektor vid Västanviks folkhögskola.

skola inte längre hyresintäkter från SVT Teckenspråk, som tidigare hade en av sina två lokaler i skolans område. Publicserviceföretaget finns nu i Falun. Den andra lokalen ligger sedan tidigare i Stockholm.

Hur ska ni täcka intäktsbortfallet?

– Vi söker aktivt nya hyresgäster. Mer kan jag inte avslöja, sade Gunilla Kolm.

Hur mår skolan?

– Toppenbra. Det är glad stämning i skolan. Vi har nöjda elever och gäster.

TEXT OCH FOTO: NICLAS MARTINSSON

Flexibel specialskola i framtiden?

■ Regeringen har tillsatt en utredning som ser över specialskolans framtid på grund av förändrade elevgrupper, där döva barn med cochlea-implantat är en. Skolinspektionens generaldirektör, Ann-Marie Begler, har blivit utsedd till utredare. Hon ska bland annat lämna förslag på hur en elev kan gå i både en special- och en vanlig skola, eller en särskola. Vidare ska hon ta reda på om de olika skolorna kan arbeta tillsammans och hur alla elever kan få likvärdig undervisning oavsett var de går. Hon ska även lämna förslag på hur elever som behöver teckenspråk kan få undervisning i det språket. Specialpeda-

gogiska skolmyndighetens generaldirektör, Greger Bååth, säger till fackförbundet ST att han är glad över att utredningen tillsats. Hans myndighet ska enligt honom göra allt för att slutresultatet ska bli så bra som möjligt.

Ingen gemensam examensavslutning

■ Tobias Roberthstam är döv och språkstörd. I juni tog han studenten vid Tullängsskolan i Örebro. Han och hans klasskamrater från gymnasiesärskolan, en del inom Tulläng, fick dock inte ta examen samtidigt som alla andra. De hade en särskild examen klockan åtta på morgonen, inte klockan tolv som alla andra. ”Alla borde ha en gemensam examensavslutning. Student-

dagen är en mycket speciell dag. Det handlar om samhörighet med alla andra på skolan. Jag vill känna att jag och andra på särskolan är en del av hela Tullängsskolan. Det är diskriminerande för de handikappade”, sade Tobias till lokaltidningen NA. Skolans rektor, Unni Thorstensson svarade att hon inte fått några klagomål om olika tider tidigare. Att diskriminera var det sista skolan ville göra. Skolan har haft separata skolavslutningar de tio senaste åren. Några av anledningarna är att många elever inte tål att vara bland många människor och att flera elever, som bott i internat, ska kunna flyga hem tidigt på dagen. Men Tobias Roberthstam är från Örebro. Unni Thorstensson sa till NA att det därför var mycket möjligt att han kunde vara med på den senare examensavslutningen.

Gladaste mötesdeltagaren:

David fick stanna i Sverige

En av förbundsmötets gladaste deltagare var David Tanoh. I april ändrade sig Migrationsverket och gav honom uppehållstillstånd. Han kom till Sverige som språklös från det oroliga landet Elfenbenskusten 2005.

David Tanoh var bara tio år gammal när han blev bortlämnad av sin far. Anledningen var att han var döv. Han irrade runt planlöst och sov här och där, ibland på hårt stengolv där mängder av flugor surrade omkring. Själv mordstankarna fanns alltid där. Någon tidsuppfattning hade han inte. Han hade inte heller något språk och hade aldrig gått i skola. Istället tog han ströjobb, bland annat som diskare på pubar och restauranger.

2002 var Elfenbenskusten med om en misslyckad statskupp. Landet var tudelat. I den norra zonen höll rebeller till, och i den södra regimtroga. David Tanoh och hans två år äldre bäste vän, Fabier Kassi, hölls fångna av militär. 2004 lyckades de fly och gömde sig i en kyrka. Året därpå kom en vit man på besök.

– Han försökte gestikulera "Följ med mig. Där kan ni bo och äta bra", säger David Tanoh.

David och Fabier diskuterade fram och tillbaka om de skulle våga göra som den vite mannen sade. David tänkte att mannen kanske var i stil med en slavhandlare. Fabier påminde honom att det inte spelade någon roll. De kunde ju antingen bli dödade här i Elfenbenskusten eller mördade av mannen. Till sist sa de ja. Destinationen visade sig vara ett höstkallt Malmö.

– Mannen pekade på Migrationsverket och sa "Gå dit". Sedan försvann han*.

Bodde på hemlig adress

Det enda David hade var ett kort som talade om att han var döv. Han och Fabier blev placerade på ett flyktingläger. David minns att han inte förstod vad den blå respektive röda vattenblandaren betydde. Det blev h-e-t-t när han vred på den röda.

De kom i kontakt med dövföreningen i Karlskrona och lärde sig teckna allt mer. Deras teckenspråk var dock bristfälligt och innebar att de inte fick någon rättvis chans när de sökte asyl.

Migrationsverket avslag deras ansökan, vilket väckte protester från dövföreningen och andra. Lokalmedia uppmärksammade deras fall. De hade ingenting att komma tillbaka till om de skulle bli skickade till sitt gamla hemland. David hade traumatiserande minnen och skador, både utanpå och inuti kroppen. Förra hösten gjordes nya läkarundersökningar, och

psykologutlåtanden skrevs. Migrationsverket ändrade sig i april och gav David ett glädjande besked: "Du får stanna i Sverige".

– Jag blev överlycklig. De första dagarna kunde jag inte sova, säger David med en drömsk blick.

Hans vän, Fabier, får inte stanna i Sverige. Men han har många som fortfarande kämpar för honom.

Vill bli målare

Davids svenska teckenspråk är numera nästan flytande. I Birgittaskolans aula, där förbundsmötet hölls, var det flera som blev imponerade av honom när han stod på scenen och pratade.

– Det är nästan som om han är född här, säger Svea Andersson, ombud från Blekinge Dövas Länsförening. David var observatör från samma dövförening.

Under sina fem år i Sverige följde David teckenspråksprogrammen på TV och umgicks med döva. Han var ständigt kunskapstörstig. Hans svenska stödmamma engagerar sig fortfarande för honom. Hon betyder mycket för honom.

Nu vill han gå en utbildning i höst. Hans mål är att jobba som målare.

– Jag märkte att jag gillade det när jag målade hemma hos min stödmamma.

David har ett guldhalsband där motivet är Afrika. Elfenbenskusten är märkt med en diamant. Även om han blev förödmjukad i sitt gamla hemland, finns Afrika alltid hos honom.

– Jag vill inte glömma Afrika, säger David, som vill lära sig franska för att kunna ta del av nyheter om Elfenbenskusten, och tillägger: mitt liv kan nu börja på riktigt.

TEXT OCH FOTO: NICLAS MARTINSSON

* David har inte träffat mannen som tog honom till Sverige. Han vet inte heller vem mannen är.

David har Afrika som smycke på sin halskedja.

Emelie Rydberg, fil.dr i handikappvetenskap:

”Döva på arbetsmarknaden eftersatt forskningsområde”

Forskningen som rör döva i Sverige har mest handlat om själva hörseln eller teckenspråket. Därför kom Emelie Rydbergs doktorsavhandling lägligt. Den rör ett outforskat område – döva och arbetsmarknaden. DT har träffat henne för en pratstund i ämnet.

Emelies avhandling har fyra olika studier, alla försedda med data från år 2005 där 2 144 stycken döva födda 1941-1980 jämfördes mot 100 000 slumpvalda personer ur den totala befolkningen i Sverige. Den första studien handlade om utbildningsnivån. Den visar att döva har oftare lägre utbildning än den andra gruppen, berättar Emelie för DT.

– Jag hade tre saker i avhandlingen som jag tittade på: Utbildning, sysselsättning och inkomst. De går hand i hand. Ju högre utbildning ger högre sysselsättningsgrad och högre lön.

Dövhet dominerande faktor

Den andra studien visar att döva oftare är arbetslösa eller oftare deltar i arbetsmarknadsåtgärder.

Den tredje och fjärde studien visar att döva oftare är anställda i stora företag eller i offentlig sektor och tjänar sämre än andra grupper. Döva får också i högre utsträckning lönebidrag än andra grupper. Kön, ålder och utländsk bakgrund kan inte förklara dessa resultat, något som Emelie reagerat på.

– Jag trodde att de faktorerna skulle påverka mer. Den dominerande faktorn har varit dövheten, menar Emelie. Samma mönster finns dock åt båda hållen. Till exempel har de högre utbildade inom den döva gruppen liksom den hörande oftare jobb. Skillnaden är att den döva gruppen oftare har jobb som inte motsvarar deras utbildning.

Ett annat exempel är att kvinnor i båda fallen oftare är utan jobb än män. En faktor som inte beror på dövheten i sig. Men döva kvinnor och döva i allmän-

het är oftare arbetslösa än den hörande befolkningen, har hon kommit fram till.

– Jag vill betona att det kan ligga saker bakom själva dövheten. Det kräver mer fördjupad forskning.

Döva har enligt din studie oftare lönebidrag eller liknande än någon annan grupp. Beror det på bristande rutiner hos Arbetsförmedlingen eller på (o)kunskapen ute i samhället? Jag menar, arbetsförmågan är relativ. Vad tror du?

– Jag tror att det där med dövheten automatiskt blir lika med ”nedsatt arbetsförmåga”, men det är ett relativt begrepp, vilket betyder att arbetsförmåga ska ses i relation till både individens förmåga och hur omgivningen eller arbetsuppgifterna ser ut. Bedömningen av arbetsförmåga borde ändras. Dagens bedömning följer den medicinska synen och ser mest till vad individen inte kan.

Hur löser man det?

– Personligen tycker jag att man ska se till individen. Om man bedömer utifrån denne på rätt sätt och anpassar arbetsuppgifterna eller arbetsmiljön så tror jag att fler döva skulle ha vanliga jobb utan lönebidrag.

För att få mer kunskap ska Emelie Rydberg själv eller någon annan forskare följa upp studierna vart femte år.

– Arbetsmarknaden ändras hela tiden så det kan vara intressant att se om samma faktorer påverkar, avslutar Emelie Rydberg, numera fil.dr i handikappvetenskap.

TEXT & FOTO: TOMAS LAGERGREN

” Bedömningen av arbetsförmåga borde ändras. Den som finns idag följer den medicinska synen och ser mest till vad individen inte kan.

” Döva har oftare lönebidrag eller liknande än någon annan grupp.

Fakta – EMLIE RYDBERG

Uppvuxen i Helsingborg och läste teckenspråk på gymnasiet. En lärare där uppmuntrade henne att läsa vidare efter gymnasiet. Hon kom till Örebro och började läsa bland annat specialpedagogik och hörselvetenskap och lite annat. Hon såg att dövområdet var ett eftersatt område – det finns för lite forskning inom dövområdet. Efter sin examen fick hon en forskartjänst på Örebro universitet.

Avgränsningen var inom arbetsmarknadsområdet.

– Då blev det döva på arbetsmarknaden – jag ville kartlägga hur det såg ut för döva på arbetsmarknaden, berättar Emelie.

Disputationen skedde på Örebro universitet den 12 maj. Opponent var professor James DeCaro från National Technical Institute for the Deaf, Rochester, USA.

Fotnot: Avhandlingen finns att ladda ned på Örebro universitetsbibliotekets hemsida: <http://oru.diva-portal.org/> Sök – Emelie Rydberg eller titeln: "Deaf people and the labour market in Sweden: Education – Employment – Economy"

Olga Svensson Richter, ordförande för föreningen Hörande Barn till Döva, uppvuxen med döva föräldrar i Skåne och Kruthmedaljör 2005 för sitt stora engagemang i sociala frågor för döva, bl a ett föräldraprojekt. Idag arbetar hon som äldrevägledare för döva och dövblinda i Region Skåne. Dövas Tidning fick en pratstund med Olga efter hennes föreläsning för döva föräldrar i Örebro.

... till **Olga Svensson Richter**

"Som CODA var man varken hörande eller döv"

1 Hur är det att vara CODA*?

– Härligt! Men svårt när jag var liten. Bland annat var det svårt att hitta den kod som fanns i det hörande samhället. Många gånger har jag fått förklara vad teckenspråket är, fått höra "vad glör du på?" – vi är ju vana vid ögonkontakt och kroppskontakt. Jag var inte hörande och inte döv heller utan något mittmellan. Men 1999 hittade jag en "skön fåtölj" – då blev jag CODA.

2 Vad hände det året?

– Jag var inbjuden till WFD*-kongressen i Brisbane och skulle föreläsa om föräldraprojektet. Där var det också en CODA-konferens. Vilken upplevelse – jag träffade andra CODA och hade roligt! Mötte två svenskar, Thomas Ahron och Tord Rådahl och vi tyckte att en förening för CODA skulle bildas i Sverige. Efter en del planering bildades föreningen 2001. Vi fyller tio år nästa år.

3 Vi har hört många roliga och dråpliga historier i döv världen. Inte minst ni CODA har egna. Som klassikern: Barnet retas med att koppla ur sladden till dammsugaren och föräldern märker inget. Har du någon favorit historia?

– Nej, jag var inte ett sådant barn, jag var mer den som ställde upp. Men här är en historia som en vän i Boston berättat för mig:

– När hon var runt tio år gammal ringde det en dag. En man ville prata med hennes pappa. Hon svarade och sa att hon förmedlar samtalet eftersom hennes pappa är döv. Mannen ville prata med pappan och envisades. Dottern fortsatte säga som det var. Allt eftersom tiden gick blev mannen irriterad och bad om att få prata med en vuxen. Men hon stod på sig. "Pappa står här, jag förmedlar" fortsatte hon. Mannen tröttnade och sa till slut: "Jag ringer imorgon!" Hon svarade: "Jo men, då är pappa fortfarande döv..."

4 Hur ser du på din egen uppväxt?

– Bra, jag är rik: Jag fick två språk och kulturer med mig. Samtidigt var det ensamt, jag saknade någon att identifiera mig med. Det fick jag när vi gick på dövföreningen eller åkte ut på sommarhemmen, då fick jag träffa andra barn i samma situation.

5 Då och då blossar det upp debatter mellan forskare som tvistar om barns inlärn timer av språk – ska man börja med bara ett språk och sedan fortsätta med flera, eller ska man ge dem ett språkbud med flera språk på en gång? Vad säger du?

– Man ska lära sig det parallellt, men det språk man använder hemma ska sättas först. Sedan ute i skolan, ja, utanför hemmet, så talar man andra språk. Det är bra med till exempel en teckenspråkig förskola – då kan man få en stark tvåspråkighet och inte ha antingen det ena eller det andra. Det handlar om att få en identitet. Mina föräldrar använde teckenspråk med mig och det är mitt första språk.

6 Många CODA-barn tog mycket ansvar i hemmet på din tid som att tolka åt föräldrarna. Hur ser det ut idag?

– Svårt att säga. Idag har vi ju mer hjälpmedel, till exempel tolkar och bildtelefon. Det beror nog också på var man bor, de som bor långt från tolkar och sådana saker får kanske ställa upp mer, som på vår tid, inflikar Karin Rönnmark, som sitter vid bordet och tjuvlyssnar på intervjun, också hon CODA.

Olga nickar medhållande och tillägger:

– Och barnen har sina perioder. Barnen vill hjälpa till under en viss period under uppväxten, det kan vara att städa, tvätta kläder eller så tycker man det är kul att tolka. Men föräldrarna ska tacka nej om det inte känns bra. Det beror förstås på vad det är för ärenden de får tolka. Men det finns faktiskt tolkar idag, avslutar Olga Svensson Richter.

**CODA – Children Of Deaf Adults, Hörande barn till döva föräldrar, bildad 2001 i Sverige. Rörelsen bildades första gången i USA 1986.*

KODA – Kids Of Deaf Adults, står för samma sak, fast för dem som ännu är under 18 år.

**WFD – World Federation of the Deaf*

OLGA SVENSSON RICHTER

Ålder: 57

Bor: Kåseberga utanför Ystad

Familj: Gift och en dotter

Gör: Äldrevägledare för döva och dövblinda i Region Skåne. Utbildad specialpedagog.

Nyfiken och vill veta mer? CODA-föreningen har en hemsida: Svecoda.se

TEXT & FOTO: TOMAS LAGERGREN

Valet i höst blir historiskt vad vi än röstar på. Om den rödgröna koalitionen vinner, får vi vår första gång en moderat som regerar landet två mandatperioder i sträck. Dövas Tidning har träffat riksdagsledamoten

Lennart Axelsson (S), ledamot i socialutskottet

"Vi var inte perfekta förr – vi ska förbättra oss"

Hur känns det att valet nalkas?

– Spännande. Jag tror att valrörelsen blir hård och jämn. Det kommande valet är ett ödesval. Vi politiker brukar ofta säga så, men den här gången handlar det verkligen om vilken samhällsmodell man tror på. Vår modell är att vi ställer upp för varandra och ger hjälp och stöd och betalar det solidariskt via skatten, den andra är att man tvingas skaffa sig sitt eget skydd via privata försäkringar.

Ni i den rödgröna koalitionen har en gemensam hemsida, rodgron.se. Där kan man i nuläget inte hitta någon kategori som är döpt till "funktionshinder" eller något liknande utan man får göra en sökning i olika dokument. Hur mycket har ni egentligen pratat ihop er om vad ni vill göra för personer med funktionsnedsättning?

– Jag ska genast notera att den kategorin saknas. Det är en brist. Jag tycker att det ska vara lätt att hitta information. Vi har en välfärdsgrupp där vi försöker hitta en gemensam plattform. Den är ännu inte riktigt klar i alla delar. Men vi som sitter i socialutskottet diskuterar ofta tillgänglighetsfrågor. Vi ska fortsätta kämpa för ett tillgängligare Sverige. Bristande tillgänglighet ska täckas av diskrimineringslagen, tycker vi. Det finns en utredning gjord som regeringen fortfarande inte har gjort offentlig. Man måste komma ihåg att tillgänglighetsproblem inte bara handlar om fysiska hinder utan också exempelvis om rätten att använda teckenspråk i kontakter med myndigheter. Jag kan i alla fall tala om att vi inte vill göra samma misstag som den borgerliga regeringen har gjort.

Vilka misstag menar du?

– Ett exempel är sänkt arbetslöshetsförsäkring. Många som är arbetslösa har det väldigt svårt ekonomiskt och tvingas ofta söka socialbidrag. Det gäller inte minst människor med olika funktionsnedsättningar. Den borgerliga regeringen har gjort skattesänkningar för motsvarande 100 miljarder kronor*. De pengarna hade kunnat göra bättre nytta om de investerats i välfärden. Och de vill sänka ännu mer. Det är då naturligtvis mycket svårare att ge

bra hjälp och stöd till personer med funktionsnedsättning precis som det blir svårare att ha en bra skola, sjukvård, äldreomsorg och allt annat vi betalar via skatten. Skattesänkningarna har dessutom inte lett till fler arbeten utan tvärtom. Vi har en arbetslöshet som har ökat snabbare än i övriga Europa. Det gäller särskilt ungdomsarbetslösheten.

Men Sverige har ju drabbats hårt av finanskrisen och vi är också ett exportberoende land...?

– Självklart har finanskrisen påverkat, men vi kan se att skattesänkningarna inte har skapat några jobb, eller i varje fall väldigt få. Vi har en mycket högre arbetslöshet nu än när den borgerliga regeringen tillträdde. Det har bara gjort att de som redan tjänar bra får ännu mer pengar över. Det innebär att de "bara" sparar, vilket ju inte ger fler arbeten.

På Socialdemokraternas hemsida står det att "ett handikapperspektiv ska genomsyra politiken, på alla nivåer". Hur ska dessa vackra ord omsättas i praktiken?

– Det är naturligtvis lätt att säga. Vi säger också att ett barnperspektiv ska genomsyra... Det blir kanske inte alltid så. Men vi menar verkligen det och arbetar hårt för att det skall bli bättre. Vi är många i den rödgröna koalitionen som har arbetat med sociala frågor tidigare och därför har ett "socialt tänkande". Jag är själv vårdare. Men självklart kan vi inte veta allt. Det är därför viktigt att vi har goda kontakter med människor som vet hur det är att leva med olika funktionsnedsättningar.

Ni vill satsa på att ge 5000 personer lönebidrag år 2011 och 2500 personer 2012 inom kultur- och den ideella sektorn. Varför just dessa?

– Lönebidrag är ett positivt redskap, men det är viktigt att det inte blir det första alternativet. Jag tror att de flesta med funktionsnedsättning kan få vanliga jobb om deras arbetsplatser anpassas för dem. Arbetsgivare ska inte utnyttja lönebidragssystemet. Vi tror att det finns många viktiga arbetsuppgifter inom kultur- och den ideella sektorn.

Vad tror du ger störst effekter på arbetsmarknaden – bidrag eller attitydförändringar hos arbetsgivare?

– En kombination. Vi kan inte bara bidra med pengar. Det är ju inga automatiska lösningar.

►...forts. på sid 18

* Enligt Svenska Dagbladet är det korrekt att skattesänkningarna motsvarade 100 miljarder, men inte helt rätt att arbetslösheten har ökat snabbare i Sverige än Europa. Den högre ökningstakten är endast marginell, och det finns alltid osäkerhet i data från andra länder.

vinnliga statsminister. Om alliansen får vårt förtroende att fortsätta styra Sverige, har vi för första gången Lennart Axelsson (S) och Kenneth Johansson (C) för en duell.

Kenneth Johansson (C), ordförande i socialutskottet

"Vi ska speeda upp vårt tillgänglighetsarbete"

Hur känns det att valet nalkas?

– Spännande. Jag känner entusiasm och har själv varit med i många valrörelser då jag började med politik redan som 14-åring. Vi i alliansen har goda möjligheter att fortsätta vårt arbete även efter valet.

Ni i alliansen har en gemensam hemsida: alliansen.se. Där kan man i nuläget inte hitta någon kategori som är döpt till "funktionshinder" eller något liknande. Varför har ni inte det?

– Jag kan inte svara på det. Det är självklart en brist. Jag ska ta upp det med dem som gör hemsidan.

Hur prioriterad är egentligen funktionshindern frågan hos er i alliansen?

– Vi prioriterar frågan högt och vill öka tempot för tillgänglighetsarbetet. Som bekant har arbetet med den nationella handlingsplanen för tillgänglighet gått för långsamt fram till det här året, 2010. De två senaste åren har vi speedat upp, men det finns fortfarande brister kvar. Vi ska i dag (reds anm: 27 maj) besluta om strategin med att ta fram mätbara målnivåer. Det blir effektivare, och vi ska fullfölja tillgänglighetsmålet under nästa mandatperiod. FN:s konvention om rättigheter för människor med funktionsnedsättning, och om det blir verklighet att bristande tillgänglighet ska ses som diskriminering, kommer att påskynda arbetet.

Alliansregeringen lägger i dagarna fram förslaget att bristande diskriminering ska ses som en diskrimineringsgrund.

Hur ska ni rent konkret gå till väga för att fler personer med funktionsnedsättning ska få arbete?

– Det är flera delar. Den första är att vi måste få den ordinarie arbetsmarknaden att förstå att det finns värdefull mångfald bland personer med funktionsnedsättning och att de har kunskap och erfarenhet. Kunskapsnivån hos arbetsgivare ska höjas genom att vi har gett Arbetsförmedlingen detta uppdrag. Ett sätt är opinionsbildning där de berättar varför det är bra att anställa personer med funktionsnedsättning.

Ska Arbetsförmedlingen få särskilda pengar för detta?

– Jag kan inte svara på det, men jag kräver att de fullföljer uppdraget.

OK. Vilka är de andra delarna då?

– Fler ska få bilda sociala företag*. Vidare är jag själv styrelseledamot i Samhall. De har ett projekt där man tittar på om olika verksamheter inom företaget kan avknoppas där personer med funktionsnedsättning blir egenföretagare. Och så vill jag övertyga mina andra kollegor i alliansen att vi ska satsa på ökat starta eget-bidrag till just personer med funktionsnedsättning. En annan del är sänkta arbetsgivaravgifter för de som anställer personer med funktionsnedsättning som haft svårt att få arbete.

Lennart Axelsson (S) säger att lärare och lärarutbildningar har viktig roll: det är de som lär sina elever hur det är att leva med någon form av funktionsnedsättning och att lärare ska kunna handskas med elever med funktionsnedsättning. Hur ska kunskapsnivån då höjas hos olika samhällsfunktioner om den nya lärarutbildningen inte har obligatorisk funktionshinderkunskap?

– Jag tycker att handikappkunskapen är ett måste. Men jag är inte skolpolitiker. Jag ska tala med dem som har ansvar för skolpolitik.

Du sa nyligen att ni i alliansen till skillnad från oppositionen tror på friskolan och valfrihet. Men nu får vi ju inte helt välja fritt vilken tolk eller vilket tolkbolag vi vill ha när det gäller vardagstolkning. Vad tänker ni göra åt det?

– Vi vill införa valfrihet även på det området. Men vi får se vad tolkutredningen som ska tillsättas av regeringen kommer fram till.

Dagens tolksystem orsakar ju en del problem för oss döva. Kan vi vänta oss några "tillfälliga" förbättringar i väntan på tolkutredningen?

– Om det finns akuta problem, ska vi försöka lösa dem under tiden. Men utredningen är till för att lösa grundproblemen på lång sikt.

Varför ska man som döv rösta på alliansen?

– Vi har startat vårt tillgänglighetsarbete, och vi gör det offensivt. Sverige ska bli mer tillgängligt. Vi har börjat se resultat. Men vi är inte färdiga än. Vi har idéer och tankar för hur vi kan fullfölja målet under nästa mandatperiod. ►...forts. på sid 18

ALLIANS

* Sociala företag driver näringsverksamhet med målsättning att integrera människor (som stått långt från arbetsmarknaden) i samhälle och arbetsliv. De skapar delaktighet för medarbetarna, återinvesterar sina vinster i den egna eller liknade verksamhet och är fristående från offentlig sektor.
Källa: Tillväxtverket.

► Vi var inte perfekta... forts. från sid 16

Kunskapsnivån hos arbetsgivare är låg om personer med funktionsnedsättning. De vet ofta inte om att anpassade arbetshjälpmiddel finns.

Du sa nyss att kunskapsnivån är för låg inte bara hos arbetsgivare utan också hos andra samhällsfunktioner. Hur kan ni höja den?

– Om vi börjar med skolan, så har lärare en viktig roll. Lärarutbildningen ska ta upp vilka behov personer med funktionsnedsättning har och hur man kan bemöta varandra på ett bra sätt.

Unga Hörselskadade har nyligen gett ett pris, Vaxproppen, till utbildningsminister Jan Björklund (FP) för att han har struntat i att ta med en obligatorisk funktionshinderskunskap i propositionen om den nya lärarutbildningen. Kan ni införa den om ni vinner valet?

– Spola örat, säger jag. Skämt åsido, vi i oppositionen uppskattade inte att alliansregeringen inte hade en blocköverskridande överenskommelse om hur lärarutbildningen skulle se ut. Om vi vinner valet, ska vi också bjuda in skolpolitiker från oppositionen. Jag tror att det går att ha en obligatorisk funktionshinderskunskap, men skolreformsarbetet går alltid långsamt.

Regeringen ska tillsätta en utredning där man ser över tolkservicen för döva, dövblinda, hörselskadade och vuxendöva. Kan vi vänta oss några "tillfälliga" förbättringar på tolkområdet i väntan på den om ni vinner valet?

– Jag vågar inte säga det, men det är inte rimligt att det ska fortsätta som i dag där det är oklart vem som betalar vad. Det är positivt att de tillsätter en utredning. Jag anser att alla tolkbeställningar ska gå till ett enda ställe och att det ska vara en huvudman. Jag ska skriva till Maria Larsson (reds anm: äldre- och folkhälsominister (KD)) och fråga mer om tolkutredningen.

Varför ska man som döv rösta på den rödgröna koalitionen?

– Jag vill återigen betona vår grundsyn. I vårt samhälle vill vi ställa upp för varandra och uppleva trygghet. Alla ska få samma möjligheter och är lika värda. Om man röstar på alliansen, fortsätter Sverige utvecklas mot ett samhälle där vi inte har en generell välfärd. Alla sköter sitt och köper till exempel extra försäkringar för att få snabbare vård. Sverige får inte bli som USA.

Hur kan vi lita på att vi inte talar för döva öron när vi talar om våra behov och önskemål för er i den rödgröna koalitionen?

– "Vaxproppen" måste bort. Vi ska lyssna och försöka lösa de problem som finns så bra som möjligt. Det är självklart lätt att sitta här och lova. Vi är inga experter och vi var inte bra i alla delar när vi satt i regeringen. Men vi ska försöka förbättra oss och vara lyhörda.

TEXT OCH FOTO: NICLAS MARTINSSON

► Vi ska speeda upp... forts. från sid 17

Hur kan vi lita på att vi inte talar för döva öron när vi talar om våra behov och önskemål för er i alliansen?

– Ni ska se resultat av vårt tillgänglighetsarbete. Personligen känner jag starkt stöd och uppskattning från personer med funktionsnedsättning.

TEXT OCH FOTO: NICLAS MARTINSSON

DUELLEN

FEM SNABBA FRÅGOR i dövkunskap

Lennart Axelsson (S)

Kenneth Johansson (C)

grön-rätt röd-fel

1. Är teckenspråket internationellt?	NEJ	NEJ
2. När erkände riksdagen det svenska teckenspråket som dövas första språk?	VET EJ	VET EJ
3. Vilket av sinnena är det viktigaste för döva?	SYN	SYN
4. Vad ser döva sig i första hand som – en språkkulturell minoritet eller en grupp personer med hörselnedsättning?	SPRÅKKULTURELL	DEN SISTNÄMMDA
5. Vad heter SVT:s nyhetsprogram på teckenspråk som sänds måndag-fredag?	VET EJ	SVT DÖVA
RESULTAT:	TRE RÄTT	TVÅ RÄTT

RÄTT SVAR: 1.NEJ, 2.SYN, 3.SYN, 4.SPRÅKKULTURELL, 5.NYHETSTECKEN

SVT Teckenspråk storsatsar inför valet

SVT Teckenspråk rullar fram sin största satsning någonsin inför valet. Teckenspråkiga tittare bjuds på ett brett programutbud – allt från korta inslag till längre dokumentärer.

Tidigare brukade valprogram på teckenspråk sändas endast några veckor före tredje söndagen i september då valrörelsen var som hetast. Nu blir det ändring på det. Redan den här junimånaden börjar Teckentorget, en mötesplats på internet, med sitt "Valtorget". En del i konceptet är att alla sju riksdagspartier har fått svara på samma frågor. Målet är att publiken också ska kunna ställa frågor till dem.

Valtorget ska även finnas på plats under Almedalsveckan i Visby där politiker, journalister, lobbyister och väljare möts i juli. En nyhet som väntar är att journalisten Mats Knutsons inrikespolitiska kommentarer teckenspråkstolkas. Om tekniska förutsättningar finns ska även partiledartalen tolkas och direktsändas. Annars läggs de ut på webben. Tanken är också att Nyhetstecken får inslag från Valtorget på Gotland.

– Det blir en sådan närvarokänsla, säger Frans Andersson, valsamordnare vid SVT Teckenspråk.

Nyhetstecken sänder valrelaterade nyheter precis som förr. De kommer att samlas och vara lättillgängliga på sajten: svt.se/nyhetstecken. Vidare har SVT Teckenspråk fått extra interna anslag för att i direktsändning tolka debatter, partiledarutfrågningar, duell och valvaka i Kunskapskanalen. Vad som är nytt för i år är att Agenda som sänds dagen efter valet tolkas.

– Självklart ska döva tittare också få analyser om varför de två politiska blocken förlorade respektive vann. Det är en demokratisk rättighet, säger Elisabeth Ulfspärre, projektledare för Perspektiv och Teckentorget.

Röda och blå dokumentärer

Det halvtimmeslånga programmet för vuxna teckenspråkiga, Perspektiv, bjuder på två dokumentärer

döpta till "Livet med politiken", gjorda av reporter Elsa Brunemalm. Den första delen är "röd" då den handlar om ett socialdemokratiskt par där båda makarna är politiskt aktiva i Örebro kommun: Lasse S Lorentzon och Henrika Majer Lorentzon. Och den andra delen är "blå" med två borgerliga anhängare som deltar: Anders Malmgren (C) och Joachim Hagelin Adeby (M). Båda är döva och har politiska ambitioner. Den förstnämnde vill knipa en plats i landstingsfullmäktige i Stockholm. Och Joachim Hagelin Adeby kandiderade till riksdagen men fick inte tillräckligt många röster i det interna provvalet för att bli listad.

Dövas Tidning har fått en förhandstitt på dessa två dokumentärer. I det röda programmet får man se hur paret kombinerar politik med familjeliv. Och i det blå programmet ger Anders Malmgren och Joachim Hagelin Adeby varsin teori om varför många döva röstar på Socialdemokraterna.

Allt detta – dokumentärerna, Valtorget, tolkade program och Nyhetstecken – är enligt Elisabeth Ulfspärre SVT Teckenspråks största valsatsning någonsin. Målet är att döva tittare ska känna att de får bra beslutsunderlag inför valet.

– Vi vill göra politiken mer mänsklig och att den inte ska upplevas som tråkig, säger hon.

TEXT: NICLAS MARTINSSON. BILDER: SVT TECKENSPRÅK

Överst fr.v. Joachim Hagelin Adeby och Anders Malmgren. Underst Henrika Majer Lorentzon och Lasse S Lorentzon.

Tolkade valprogram (sänds i Kunskapskanalen)

ALMEDALEN

4-10 juli sänds partiledartalen, eventuellt i Kunskapskanalen, klockan 19-20. Annars i efterhand på Teckentorget.

PARTILEDARUTFRÅGNINGARNA

Vecka 34: torsdag och söndag klockan 20-21.

Vecka 35: tisdag, torsdag och söndag klockan 20-21.

Vecka 36: tisdag och torsdag, klockan 20-21.

EKONOMISK DEBATT

Tisdag 24 augusti klockan 20-21.

DUELL MELLAN MONA SAHLIN OCH FREDRIK REINFELDT

12 september klockan 20-21.

SLUTDEBATT

17 september klockan 20-22

VALVAKA

19 september klockan 19-00.

AGENDA

20 september klockan 20-21

Tolkade program kommer att läggas ut på svt.se/val och i SVT Play.

För mer information, se svt.se/nyhetstecken.

svt.se/perspektiv.

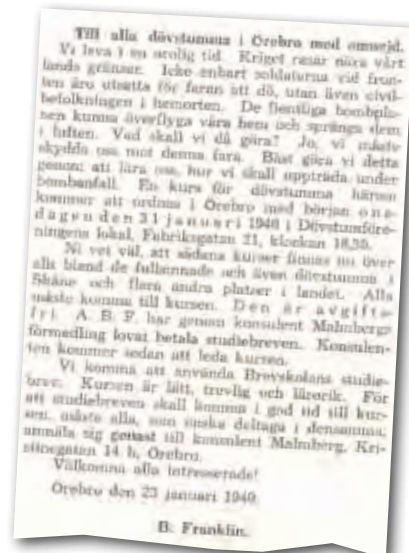
svt.se/teckentorget och svt.se/val

Eventuellt ska valmorgonen tolkas. Det är vid DT:s pressläggning inte klart än.

DT plockar smått och gott ur tidningens arkiv under tidningens snart 120 åriga historia (nästa år fyller tidningen 120 år) I förra numret hade vi ett uppslag om Uppsala möte 1970. Den här gången har vi hamnat mitt i andra världskriget – en titt i DT från 1940 vittnar om en orolig tid. Döva fick hjälpa till på olika sätt, som att gå in i luftskyddstjänst. Och så en liten berättelse om en liten flickas möte med Hitler. Varsågod!

Husbrandvakterna på övning.

I hela Sverige anordnade man kurser i hur man skulle uppträda vid bombanfall.

Dövstumma i luftskyddstjänst

"I hela västra Sverige råder f.n. som bekant luftskyddstillstånd och det innebär att det civila luftskyddet överallt ska färdig organiseras för att man ska vara fullkomligt beredd på att möta alla eventualiteter. Så är även fallet här i Vänersborg och vid Försättningskolan har till och med eleverna måst tagas i anspråk vid uppsättandet av den kår av husbrandvakter m.m som kräves för varje fastighets skydd på grund av att det inte finns tillräckligt många av lärare och annan personal, som icke äro värnpliktsskyldiga."

Så skriver DT om en grupp av döva luftskyddsvakter. De utgjorde en trupp på två döva och två hörande. De utbildades alltså i eldsläckning och dylikt. Räddnings- och röjningstrupper fanns också.

Provisoriska skyddsrum till dess att staten byggt ett riktigt skyddsrum, fanns på Försättningskolan. Eleverna byggde dessa rum själva, de gallrade ut träd på skolområdet och använde dem till stöttor och fönsterskydd. Det gjordes under gymnastiklektionerna. Varför? Gympasalen var upplåten till militären...

TOMAS LAGERGREN

Ett möte med Hitler

En liten flicka vid namn "M.Bur" träffade Adolf Hitler – det var ett glädjefyllt möte – hon tar till stora ord i berättelsen – "Jag skall aldrig glömma denna mitt livs vackraste dag."

Det är ett tecken på hur tyskarna förblindades i början av kriget – det var trots allt under krigets första år, 1940, då det fortfarande gick bra för det "Tredje riket".

Undrar hur hon såg på händelsen långt senare...

TOMAS LAGERGREN

ANNONS

När en teckenspråklärare behövs...
www.tscstockholm.se

En tolk med yviga gester gör succé

Robert Ingvarsson går en unik utbildning vid Södertörns folkhögskola utanför Stockholm. Han går i en klass för elever som har döva föräldrar och vill bli tolkar. Strax före skolavslutningen hade hans skola dramavecka – skådespelare och tolkar har faktiskt något gemensamt.

Robert Ingvarsson, 22, är speciell i dubbel bemärkelse. Han är inte bara en av de få manliga tolkspiranterna – han har en döv mamma, en hörselskadad far och två döva syskon.

– Jag tror att Robert kommer att bli en jättebra tolk. Han har färdiga "koder", kan uttrycka sig väl på teckenspråk och kan avläsa utan några problem, säger

Camilla Attestål, teckenspråkslärare.

Då och då kan hon dock märka att Robert och hans klasskamrater har lite hemmagjorda tecken. De rättas till. Även om Robert kan teckna flytande, kan han enligt sig själv alltid bli bättre på olika facktermer och på hur teckenspråket är uppbyggt.

Tolkeleverna från de fyra årskurserna hade drama-vecka sista veckan under vårterminen, före sommarlovet. På skolavslutningen bjöds det på teater. En av tolklärarna är teaterentusiasten Tommy Fransson. Han hoppas att drama blir en naturlig del och ett av de fasta ämnena i tolkutbildningen med start i höst.

– Tolkar ska inte bara kunna förmedla vad som sägs utan också hur olika karaktärer pratar och rör på sig. Därför har de nytta av att lära sig kroppshållning och hur de kan använda rösten, säger han.

Enligt honom har tolkar och improvisationsskådespelare något gemensamt: tekniken att tänka snabbt i olika situationer. Något som Robert Ingvarsson inte är främmande för.

– Jag gillar att spela teater, säger han.

När han växte upp, tolkade han gärna åt sin familj, dock bara för små saker som när de beställde pizza. Annars anlidade hans föräldrar alltid professionella tolkar, exempelvis till hans skolas föräldramöte. Han tänkte från brukarens perspektiv och kunde höra att de ibland tolkade fel. Men nu tänker han också från tolkens perspektiv.

– Jag har nu större respekt för tolkyrket. Det är ju inte så att man bara översätter rakt av vad som sägs. Man måste också processa den information som kommer in i huvudet. Svenska och teckenspråk är ju två olika språk, säger Robert.

TEXT OCH FOTO: NICLAS MARTINSSON

Robert i samtal med sin teckenspråkslärare Camilla Attestål. "Det är annorlunda att undervisa CODA (hörande barn till döva föräldrar eller Children of Deaf Adults)-eleverna. Jag behöver inte anpassa mig när jag tecknar till dem", säger hon.

Robert och de andra tolkeleverna får göra olika kroppsövningar under ledning av skådespelare Emma Sweninger. En av dem är att de ska gå som hästar. Och en annan är att de som står i en cirkel ska göra grimaser. Den ena ska först härma den andras grimas för att sedan komma på en egen grimas som nästa person i sin tur härmar.

Robert äter lunch med flickvännen Linn Harstade som går det första av de fyra tolkåren. Själv går han tredje året. Båda börjar andra respektive fjärde i höst. De anser att det fungerar bra att vara ihop även om de går i samma skola. "Ibland har vi samma läxor så vi kan göra dem tillsammans. Det är en fördel", säger Linn.

Ett annat övningsmoment är att alla ska hoppa och sedan när de landat, säga "Jag älskar dig" till Emma Sweninger. Hon ger blandade omdömen som "Åh, det låter så gulligt" och "Nä, det är inte riktigt äkta". Robert tycker att det känns konstigt att utbrista de stora orden till en okänd människa.

Rapport från förbundsstyrelsen

Hela SDR ska samlas under samma tak

Inom SDR har i flera år diskuterats att samla verksamhet och personal på färre kontor. Styrelsen anser att för att SDR ska vara en stark organisation, och få bättre förutsättningar för att driva de intressepolitiska frågorna, ska vi utnyttja befintliga resurser och humankapital bättre. Det handlar framför allt om att ta tillvara den samlade kraften av personalens kompetens och arbetsinsatser, underlätta administration och ekonomihantering, öppna upp för samarbete samt förkorta vägen mellan beslut och verkställighet.

Förbundsstyrelsen vill därför samla SDRs verksamhet under ett tak i Stockholm. Butiken Gåvan blir kvar i Leksand och Dövas Tidning berörs inte. Förändringen ska vara genomförd den 31 december 2011.

Inriktningsbeslutet ska MBL-förhandlas med Unionen, och först därefter fattas definitivt beslut.

Dövas Nordiska Kulturfestival

Planeringen för Dövas Nordiska Kulturfestival är i full gång med ett fullspäckt program. Styrelsen uppmanar att fler anmäler sig, och gärna att dövföreningar anordnar bussresor.

Tillgänglighet genom teckenspråk

Projektet Tillgänglighet genom teckenspråk som SDR har fått beviljat medel för, beräknas komma igång första augusti. Till projektledare har utsetts Åsa Henningsson, som därmed lämnar sin plats i förbundsstyrelsen.

Nominering

SDR har ställt sig bakom HRFs förslag att Sveriges regering nominerar Lars Lindberg till FN-kommittén för rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Lars Lindberg är hörselskadad och teckenspråkskunnig, och har en gedigen erfarenhet av FN-systemet.

Skolan

Styrelsen diskuterade dövskolans framtid och kommer att arbeta med frågan i samarbete med SDU och DHB (Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn). Utredningen Flexibel utbildning för elever som tillhör specialskolans målgrupp, som startar nu, är viktig att bevaka. Den 16 juni har utbildningsdepartementet bjudit in organisationerna för att vi i ett tidigt skede av utredningen ska få dela med oss av våra synpunkter och erfarenheter.

Tolköversyn

Tolkfrågan är ständigt aktuell och det finns många krångliga regler som skapar irritation. En ljusglimt är dock att den länge efterlängta översynen av tolkverksamheten verkar börja komma igång. Henrik Gouali, som tidigare arbetade hos SDR med Teckenwebben, arbetar nu som departementssekreterare på Socialdepartementet, och har fått i uppdrag att skriva direktiv till tolkutredningen. SDR och övriga organisationer har träffat Henrik för att bidra med våra synpunkter på vad som är viktigt att se över.

"70-miljonersjakten"

Efter att SDR förra året fick besked att vi förlorar de 2,8 miljoner vi haft i s.k. teckenspråksstöd, så påbörjades försök att få kompensation. Vi har träffat tjänstemän från Integrations- och jämställdhetsdepartemen-

tet och lagt fram vårt önskemål om att kunna få del av 70 miljoner som vi uppfattat tilldelats de nationella minoritetsgruppernas organisationer. Dock blev vi informerade om att de inte går till organisationerna, utan är ett årligt stöd till de kommuner som är förvaltningsområden för minoritetsspråken. Endast 4,5 miljoner går till minoritetsspråksgруппerna som organisationsbidrag.

Integrations- och jämställdhetsdepartementet rättar sig efter tidigare riksdagsbeslut om vilka språk som är nationella minoritetsspråk, och förra årets lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk som befäste det tidigare beslutet. De hade full förståelse för vår syn, men hade ju inga pengar att dela ut, eftersom de är styrda av tidigare beslut och konventioner. Det svenska teckenspråket finns inte med i deras uppdrag.

Vi fick tips om att ta kontakt med Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget för eventuellt samarbete. De har fått ett uppföljningsansvar för efterlevnaden av den nya lagen och fördelar även statsbidragen till kommuner och landsting. Sametinget har på uppdrag av regeringen producerat en hemsida om de nationella minoriteterna och den nya språkreformen som träder i kraft från och med 1 januari 2010.

Se www.minoritet.se.

Brev till drottningen

SDR har uppmärksammat att Drottning Silvia är beskyddare för en internationell konferens om Cochlea Implantat och annan hörselteknik. Styrelsen beslutar att SDR ska skriva till Drottning Silvia och uttrycka den oro vi känner för att det idag inte är självklart att döva barn som får Cochlea Implantat får lära sig teckenspråk tidigt.

Teckenspråksgala 2011

Vid Teckenspråksgalan 2006, då teckenspråket firade 25 år, beslöts att en liknande gala skulle hållas vart femte år. Den 14 maj 2011 är en lördag och styrelsen beslutar att ta fram en kostnadskalkyl och undersöka möjligheten att genomföra galan i samband med förbundsmötet 2011.

Internationella fonden

I den internationella fonden finns ca 33.000 kr som styrelsen beslutar att flytta över till biståndsverksamheten.

Mo Gård

Britt Karmgård ersätter Åsa Henningsson i Mo gårds Brukarråd.

Bristande tillgänglighet är diskriminering

Nu släpper regeringen Hans Ytterbergs utredning om hur bristande tillgänglighet ska ses som en form av diskriminering. Ytterberg fick hösten 2008 uppdraget att komplettera diskrimineringsutredningens förslag om hur underlåtenhet att vidta åtgärder mot bristande tillgänglighet ska kunna bli olaglig diskriminering.

I utredningen föreslås att diskrimineringslagen kompletteras med ett förbud mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Innan det blir aktuellt med lagstiftning ska en statlig myndighet få i uppdrag att ytterligare belysa de kostnader som kan uppstå för privata och offentliga aktörer, skriver regeringen.

HELENA FREMELL, FÖRBUNDSSEKRETERARE

Ordförandes rapport från EUDs Generalförsamling 2010-05-22-23

Teckenspråk och tillgänglighet på agendan

I maj månad höll EUDs (dövrörelsen på EU-nivå) generalförsamling, (General Assembly, GA) möte i Madrid. Till att börja med beslöt GA att göra en del ändringar i stadgarna, framförallt för att tydliggöra hur stadgarna ska tolkas i olika situationer. Detta kom sig av förra årets turbulens i valproceduren.

Yannis Yallouros från Grekland valdes till vice president och Asger Bergmann från Danmark valdes till ledamot i EUDs styrelse. GA antog EUD:s förslag till arbetsplan med inriktning på Social inkludering, Icke-diskriminering och Jämställdhet. EU har med kort varsel gett klartecken att EUD får söka organisationsstöd och projektmedel. EU bidrar med 80% och EUD finansierar 20% genom medlemsavgifter. EUD har en målsättning att anställa fler medarbetare, vilket det finns större möjligheter för nu. EUD har 27 medlemsländer och EU är mera villigt att be bidrag.

Adam Kosa från Ungern är den första döva EU-parlamentarikern. En av Adams målsättningar är att dövförbunden inom EU ska skriva på en deklaration om legalisering av teckenspråk i EUs lagstiftning. I november 2010 planeras en introduktionskurs för alla ordföranden om EU-parlamentariskt arbete och beslutprocesser samt ett studiebesök hos EU-parlamentet i Bryssel.

Asger Bergmann föreslår tillsammans med Filip Verstaetre från Flamländska Belgien att det bildas en expertarbetsgrupp för tillgänglighetsfrågor. EUDs kansli kommer att skicka ut en enkät till medlemsförbunden för att få veta vilka kärnfrågor som förbunden vill prioritera.

Yannis Yallouros, vicepresident i EUD:s styrelse informerade om kampen kring EDF* och hur han lyckats få en plats som observatör där. Vi diskuterade de olika ländernas förhållande till paraplyorganisationerna, och jag tog upp att i Sverige dominerar medicinska grupper och genuina handikappförbund har fått stå tillbaka. Samma sak rapporteras från Spanien, Danmark, Belgien och England, och Yannis bekräftade att det är samma problem på EDF-nivå, men han menar att det är viktigt att varje förbund kämpar sig till en position i den nationella handikappsamverkan.

Mingel under paus på gården utanför Spaniens Dövförbund.

Fr.v. Gunnar Hansen, Norges Dövförbund och Ragnar Veer, SDR.

Fr.v. Jaana Aaltonen, Finland, Asger Bergmann, Danmark och Robert Herbszt, Ungern

Yannis Yallouros uppmade oss att bevaka regeringarnas nationella rapporter om tillgänglighet i enlighet med FN:s konvention för människor med funktionsnedsättning. Handikappförbunden lämnar parallella rapporter. Han uppmärksammade oss också på att dessa rapporter ska översättas till teckenspråk.

Delegater från Balkanländer.

Europas tolkförening EFSLI och EUDs ungdomsorganisation EUDY har skrivit under en deklaration om närmare samarbete med EUD. Samarbetet med EFSLI gäller informationsutbyte och tolkpolitiska frågor, och samarbetet med EUDY påminner om vårt eget samarbete mellan SDR och SDU. EUD lovar EUDY att tillhandahålla en plats i EUD-kontoret och ordna praktikplatser för unga döva.

Nästa EUD General Assembly hålls i Budapest den 26 maj 2011.

RAGNAR VEER, SDR FÖRBUNDSORDFÖRANDE

*EDF – European Disability Forum (Europeiskt Handikappforum)

*EUD – European Union of the Deaf (Dövas EU)

nytt från förbund och förening

Har du något att tipsa om? Kontakta redaktionen, adresser finns på sidan 2.

Trotjänare slutar efter 21 år som vaktmästare hos SDR

Gert Eriksson slutar på Sveriges Dövas Riksförbund efter 21 år som vaktmästare. Detta samtidigt som han fyller 60 år. Men han tänker inte slå sig till ro.

Var sak har sin tid, även för Gert Eriksson. I maj gjorde han sin sista dag på Sveriges Dövas Riksförbund (SDR). Då hade han arbetat där som vaktmästare sedan 1989.

– Det känns lite konstigt, men jag förstår naturligtvis att SDR är i kris, säger Gert Eriksson, som jobbat oavbrutet i 42 år.

Som 18-åring började han montera bankvalv i Malung. En del vägde fem ton. De exporterades. Även om han trivdes där och skrev lappar med sina hörande kollegor, saknade han att kunna kommunicera obehindrat. Han såg en annons att SDR sökte en vaktmästare. Allt gick snabbt. Redan veckan därpå gjorde han sin entré på förbundets försäljningsavdelning. Han tog emot leveranser, packade, körde en truck och hade hand om in- och utgående post.

1997 flyttade han till Stockholm där SDR också har ett kontor. De behövde en vaktmästare. På den tiden fanns enligt honom drygt 20 anställda. Han kopierade, beställde kontorsmaterial, skickade försäljningsvaror som DVD och

hade hand om post. Ibland kunde det bli stressigt för honom när anställda eller kunder ville ha något i sista minuten.

– Jag har trivts jättebra. Det var en god gemenskap. Jag uppskattade våra stunder vid fikabordet, säger Gert Eriksson, som blev glad över 60-års- och avskedspresenterna.

Han känner sig fortfarande ung och har inte någon tanke på att sluta jobba. Nu söker han arbete. Han är öppen för allt. Bland annat kan han tänka sig att köra truck eller packa varor i en mataffär.

I sommar tänker han njuta av att vara på lantstället i Malung. Från hans grå timmerstuga med blå fönsterramar är det bara drygt 50 meter ner till vattnet.

– Jag ska plocka hjortron, blåbär och lingon, och fiska. Och tillbringa tid med dottern och hennes två barn, säger Gert Eriksson.

TEXT OCH FOTO: NICLAS MARTINSSON

”Jag har trivts jättebra. Det var en god gemenskap. Jag uppskattade våra stunder vid fikabordet.”

Stockholms Stads äldreborgarråd Ewa Samuelsson tog första spadtaget.

Första spadtaget för äldreboende i Hökarängen

■ Den 20 maj 2010 togs första spadtaget för äldreboendet i Hökarängen. Det är planerat i samarbete med SDR och anpassat för döva och dövblinda personer med behov av äldreomsorg. Äldreboendet beräknas vara klart för inflyttning i slutet av året. och består av 54 lägenheter med vardera ett rum och kök. De byggs i sex grupper med nio lägenheter i vardera. Varje grupp har ett gemensamt eget kök och ett större matrum/sällskapsrum. Vårdboendet beräknas vara klart till årsskiftet 2010/2011.

Utebliven tidning?

■ Dövas Tidning nummer 1,2 och 3 har haft lite problem att nå sina mottagare. Vad det beror på vet vi inte, och inte heller exakt hur många det är som inte fått sin tidning. Vi uppmanar alla som själv inte har fått, eller som vet att någon inte har fått DT att höra av sig till oss via mail till medlem@sdr.org.

Seniorkooperativ för äldre döva i Stockholm

■ Sveriges första seniorkooperativ för äldre teckenspråkiga döva, hörselskadade och dövblinda personer bildades i Stockholm den 8 maj. Ett hundratal personer hade slutit upp på Stockholms Dövas Förening.

”Klarecken” blev namnet på kooperativet, som är resultatet av ett treårigt projekt, finansierat av medel från Allmänna Arvsfonden. Sven-Emil Karmgård valdes till ordförande i ”Klartecken”.

Senioroendet kommer att ligga i Skärholmen utanför Stockholm och innehålla 35 lägenheter, där äldre döva och dövblinda personer från 55 år och uppåt kan bo tillsammans i teckenspråkig miljö på sina egna villkor. Intresset för boendeformen är stort, och det finns redan önskemål om att bilda ytterligare ett seniorboende norr om Stockholm. Seniorboendet i Skärholmen beräknas vara klart till årsskiftet 2011/2012.

Mer information finns på: www.stockholmsdf.se/seniorboende

Sven-Emil Karmgård.

Läge för extrainkomster!

■ SDR söker barn/ungdomar (minimiålder 7 år) som vill tjäna en extra slant och till hösten sälja (liknande jultidningsförsäljning) för Sveriges Dövas Riksförbund.

För mer info och intresseanmälan kontakta SDRs försäljningschef lena.stoltz@sdr.org.

Förälders samtycke krävs för den som är under 18 år. Mer information kommer efter sommaren.

Inspirerade deltagare i ledarkursen på Västankvik.

Inspirerande ledarkurs på Västankviks folkhögskola

ELVA PERSONER DELTOG den 7-9 maj i SDU:s personalutbildning tillsammans med två från lägergruppen. Det gällde en intensivledarkurs för dem som ska jobba nu till sommaren. Två personer som ska jobba med SVT-teckenspråk var också med bland deltagarna.

Kursprogrammet var intensivt med olika föreläsningar: konflikthantering och ledarskap med gruppövning av Lotta och Ingemar Yttergren, som gav

många råd om hur en ledare ska bete sig. Kursdeltagarna fick också lära sig Första hjälpen och HLR* av Röda Korset.

Ett nytt ämne i personalutbildningen var HBT*-bemötande. Jörgen Florin, RFSL Regnbågen föreläste om hur man kan bemöta ungdomar på ett bra sätt. Alla kursdeltagarna blev mycket inspirerade.

*HLR = Hjärt- och lungräddning

*HBT = homosexuella, bisexuella och transpersoner

"Kul att få syna SDU i sömmarna!"

HEJ! DET KÄNNES KUL att få skriva en spalt om vår verksamhet. Jag började hos SDU i februari och det har varit kul att få syna SDU i sömmarna. Det är mycket SDU gör som inte syns! De senaste månaderna har jag i egenskap av ombudsman hos SDU åkt med Unga Tyst Teater (UTT) och Örebro Teckenspråkiga Kulturskolas (TSPKS) lobbyturné i syfte att uppmärksamma behovet av kultur på teckenspråk.

Vi fick chansen att träffa lokalpolitiker, pedagoger, företrädare för skolor, och andra beslutfattare för att diskutera om möjligheterna att främja en utveckling av teckenspråkig kultur i städer där våra dövs skolor finns.

Det ser lovande ut, de som fått chansen att ta del av UTT/TSPKS presentationer verkar ha insett och blivit berörda av hur lite kultur vi teckenspråkiga får. Förhoppningsvis leder det till något gott! Jag har också skrivit om mötena på SDU's blogg, ni borde besöka bloggen för att läsa mer om det!

<http://www.s-d-u.se/blogg/>

Från lobbyturnén med Unga Tyst Teater och Örebro Teckenspråkiga Kulturskola.

VIDARE HAR VI i samarbete med andra döv- och hörselorganisationer också jobbat för att uppmärksamma regeringen på att det ska bli möjligt att få meritpoäng när man läser teckenspråk på gymnasienivå. Vi anser det orimligt att man inte jämställer svenskt teckenspråk för hörande med andra moderna språk på gymnasiet med tanke på språklagen.

Nu när solen äntligen kommit, vill jag passa på och önska er läsare en solig sommar!

ROBERT NÄSMAN

**Sveriges Dövas
Ungdomsförbund (SDU)**

Adress:
Förmansvägen 2, 6 tr
117 43 Stockholm

Fax:
08-442 14 97

Texttel. adm:
08-442 14 95

Hemsida:
www.s-d-u.se

E-post:
sdu@sdrf.se

**Förbundsordförande:
Henrik Sundqvist**

E-post:
henrik.sundqvist@sdrf.se

SMS/3G:
0735-307207

SDUs Jenny Nilsson är utsedd som representant för Sveriges ungdomsorganisationer (LSU) till EUs ungdomskonferenser. Första uppdraget blev i Spanien. På bilden t.h. ses hon tillsammans med Senait Berhane från SACOs studentråd, också hon representant för LSU.

Jenny Nilsson, representant till EUs ungdomskonferenser:

”Nu kan jag påverka på europeisk nivå”

*FN – Förenta Nationerna

*EU – Europeiska Unionen

*SACO – Sveriges Akademikers Centralorganisation

RAPPORT

”Ungdomsarbetslösheten har nått höga nivåer i hela Europa, ca 21% av EUs unga är arbetslösa.”

SVERIGES UNGDOMSORGANISATIONER (LSU) brukar skicka ut ungdomsrepresentanter varje år till både FN* och EU*. I år fick jag äran att vara LSU:s representant till EU:s ungdomskonferenser. Det är ett väldigt intressant uppdrag som jag delar med Senait Berhane från SACO*s studentråd. Vi ska åka på EU-ordförandeskapets ungdomskonferenser under 2010.

Den första konferensen var i Spanien och den andra blir av i Belgien. Under konferenserna är vårt uppdrag att bedriva påverkansarbeten och föra fram LSU:s åsikter och våra medlemsorganisationers; i mitt fall SDUs åsikter. Så uppdraget är ett utmärkt tillfälle för mig att bedriva påverkansarbete på europeisk nivå och se till att de olika organisationerna som kommer till konferensen blir medvetna om oss döva och våra rättigheter. Vid konferensen i Spanien skulle vi ungdomsrepresentanter från hela EU komma överens om vilka prioriteringar EU skulle göra när de ska jobba med ungdomsarbetslösheten.

UNGDOMSARBETSLÖSHETEN HAR nått höga nivåer i hela EU; ca 21 % av EU:s unga är arbetslösa och i Spanien hade de nästan 40 % arbetslöshet bland unga. Spanien har bestämt att ha området som huvudämne för konferensen. För att kunna ta fram prioriteringar, delades vi in i arbetsgrupper där vi formule-

rade vad som är viktigt i just det området. Min arbetsgrupp jobbade med social inkludering för personer med färre möjligheter. Vi formulerade att det var otroligt viktigt att ha total tillgänglighet för alla personer, speciellt för dem med färre möjligheter, som personer med funktionsnedsättning. När vi var överens skulle ungdomskonferensen överlämna våra prioriteringar till ordförandeskapets konferens för ledarna inom medlemsstaterna.

Vid nästa konferens i Belgien följer vi ungdomsrepresentanter upp prioriteringarna och ser över hur de ska tillämpas och vilka strategier som ska tas fram.

KONFERENSEN HAR varit mycket lärorik för mig och jag ser fram emot den andra konferensen väldigt mycket. Utöver konferenserna har vi i uppdrag att träffa LSU:s medlemsorganisationer och informera om ungdomspolitik i EU och hur de ska kunna engagera sig på europeisk nivå. Det ska bli roligt att träffa folk inom medlemsorganisationerna och få informera!

Om ni är intresserade av att veta mer om ungdomspolitik på europeisk nivå och mitt uppdrag så är ni välkomna att kontakta mig och följa vår blogg:

www.lsurepresentanter.wordpress.com

JENNY NILSSON, STYRELSELEDAMOT SDU

SDU-gänget under Almedalsveckan 2008.

Åter på plats i Almedalen!

FEM FRÅN SDU kommer att vara med på Almedalsveckan i början av juli tillsammans med UH (Unga Hörselskadade).

Denna gången kommer vi att samarbeta med flera organisationer; DHB (Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn), DBU (Dövblind Ungdom), FSDB (Förbundet Sveriges Dövblinda) och VIS (Riksförbundet vuxna döva).

Vi kommer att samarbeta för att få så mycket uppmärksamhet som möjligt genom vår gemensamma informationsvagn som vi kommer släpa med oss runt i Visby.

Robert tar plats i SDUs styrelse

ROBERT NÄSMAN, vikarie som intressepolitisk ombudsman slutar i slutet av juli månad då Jenny Ek är tillbaka efter sin föräldradighet. Jenny kommer att vara med under Almedalsveckan redan i början av juli. I samband med att Roberts vikariat avslutas, påbörjar han sin period som ledamot i SDUs styrelse.

Solig Stockholmsmarsch för tillgänglighet

VI VAR CA 40-50 döva som deltog i marschen och vi fick gå längst fram för att vi skulle kunna se teckenspråkstolkarna, så många lade märke till oss! På Sergelstorg höll bland annat Birgitta Olsson (FP) och Lars Ohly (V) tal om tillgängligheten. De var överens om att de inte har gjort tillräckligt för att uppfylla våra krav och att vi inte ska behöva marschera för tillgänglighet utan att det ska vara självklart för samhället att uppfylla våra krav!

JULIA KANKKONEN OCH JENNY NILSSON

ANNONS

Liseberg med ÖDU lördagen den 3 juli!

För en rolig sommar dag!

Vi åker minibussar tur och retur över dagen, avgång på Å5 klockan 07.15. Vi stannar på vägen för mellanmål som vi bjuder på (macka, dryck, frukt). Vi är framme vid Liseberg ca. kl 11.30 och går in tillsammans. Vi äter middag ihop och träffas sedan vid entrén kl 21.00 för hemresa. Framme ca kl. 01.00

KOSTNAD:

Resan tur och retur med minibuss för **medlemmar** hos ÖDU/DFÖ **50 kr**. **Icke medlemmar: 300 kr** (medlemspris till ÖDU kostar 200-300 kr per år, för mer information på www.s-d-u.se)

Entré, åkpass och middag betalar ni själva. Men vi kan ordna grupprabatt och döva brukar komma in gratis med försäkringskassans rabattkort.

Entrépris: 70 kr

Åkpass: 379 kr. Det finns även åkpunder för billigare pris.

ÅLDERGRÄNS:

13- 120 år. Yngre än 12 år får följa med sina målsmän så långt platserna är lediga.

OBS! OBS!

Tre vuxna ansvariga från ÖDU följer med och ansvarar för alla. Gruppen av minderåriga kan bli stor och det är med oss tre de ska ta kontakt via mobilen vid behov. Vid önskemål följer vi med dem överallt. Ni som målsmän är också välkomna!

Anmäl dig hos oss och ha en rolig dag tillsammans med oss och ta med dina kompisar också – passa på när det är billigt erbjudande! Kom igen! Alla är absolut välkomna som teckenspråkiga! :)

Den 21 juni är den sista anmälsdagen - men anmäl er NU för att få plats!

KONTAKT:

Jonny Dufvenberg: jonny.dufvenberg@sdrf.se

Malin Beckman: malin.beckman@sdrf.se

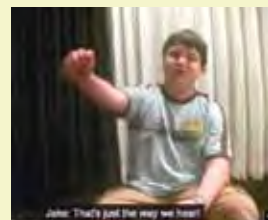
Deaftubiana

Dövas Tidning länkar i varje nummer olika klipp från Youtube med döv- eller teckenspråksanknytning. Skriv in sökorden så kommer ni direkt till filmsnutarna.

Musikvideo

Sex barn med CI som vill spela in musik med Jonas Brothers. De kampanjar för musik för döva och hörsel-skadade barn. De sjunger själva om att de vet att de är döva men fria – de är implanterade men kan höra och prata, de vet om det.
Sökord: That's Just the Way We Hear 2

Ragningsreplikor på danska

"Jag glömde mitt telefonnummer, kan jag få ditt?" är en av ragningsreplikerna på danskt teckenspråk du kan lära dig i det här klippet. Kan vara bra om du är i Köpenhamn och ser någon söt tjej/kille som du vill sätta in en stöt på. Men tänk före efter – vill du äta på Mc Donalds?

Sökord: Scorereplikker lea

Afrikansk tolk?

En engagerad tolk som tolkar en militär som framför slagord... Eller vänta, är det en teckenspråkstolk? Se och avgör själv. Klippet kommer helt klart få dig att dra på smilbanden!

Sökord: Samora linguagem gestual em africa

Rob Roy showar

Snutt av showen som Robert "Rob Roy" Farmer framförde på festivalen Clin d'Oeil i Frankrike 2007. Robert är tidigare känd här i Sverige som Odyssus i Tyst Teaters pjäs Odysséen, också framförd 2007. Hans kroppsspråk är värt att se, bara det...
Sökord: Clin d'Oeil 2007, Rob Roy Show

Deaftubianajury:

Tomas Lagergren och Niclas Martinsson

Tips på klipp? Sänd till

tomas.lagergren@sdrf.se eller

niclas.martinsson@sdrf.se

(Märk "DEAFTUBIANA" i ämnesraden i maillet)

Anna-Lena Nilsson, Stockholms universitet.

"Hur vet man vem som gör vad med vem?"

... **Anna-Lena Nilsson**, Stockholms universitet, institutionen för lingvistik

Du har nyss doktorerat på en avhandling om svenskt teckenspråk. Vad handlar den om?

– Väldigt kort uttryckt: "Hur vet man vem som gör vad med vem?". Jag har utgått från en 10 minuter lång videosekvens, där en döv kvinna återberättar innehållet i en bok. Åtta teckenspråkstolkar tolkade detta till talad svenska. Jag märkte att flera tolkar hade problem med samma sekvenser – bl.a. hur berättaren använde tecknet för "jag". Av alla de gånger hon använde tecknet, var det bara en gång hon menade sig själv.

Jaha, och hur använde du den upptäckten – enkelt uttryckt?

– Avhandlingen består av fyra delar: Den första studien handlar om användandet av tecknet "jag" på ett sätt som inte har beskrivits tidigare. Den andra delen om vad man gör med den

"lediga" handen, när det man tecknar bara kräver en hand. Del tre beskriver hur berättaren använder teckenrummet framför sig och i del fyra har jag analyserat tre korta avsnitt i videon. På så vis fick jag fram ett sätt att mäta språkets komplexitet. I videon byter berättaren t.ex. perspektiv femton gånger på 40 sekunder. Jag analyserar sedan hur tolkarna översätter dessa avsnitt.

Och vad har du kommit fram till?

– Bland annat en idé om varför två teckenspråkiga inte tycks ha några problem att förstå varandra, men innehållet ändå kan bli fel när tolken ska simultantolka. Förhoppningsvis blir detta till nytta för teckenspråklärare och forskare samt, förstås, för tolklärare och tolkar.

TEXT: ÅSA MÖLLER FOTO: TOMAS LAGERGREN

Dövas Dag i Jönköping 24 – 26 september 2010

PRELIMINÄRT PROGRAM

FREDAG 24 SEPTEMBER

Plats: Elmia

OMBUDSKONFERENS
Kl 09.00 – 17.00

Tema
Äldrefrågor
Dövsamhällets förändring
Föreläsning "Text till teckenspråk"

PUBAFTON
Kl. 18.00 – 01.00
Pokerturning
(Info ges senare)

Plats för pubafton: Kulturhuset på Svavelsticksgränd 7-9 (Tändsticke-området)

LÖRDAG 25 SEPTEMBER

Plats: Elmia

UTSTÄLLARE OCH PROGRAM
Kl 10.00 – 16.00

Open sign, Tyst teater
Föreläsning "Text till teckenspråk"
Föreläsning av Låw mm

PUBAFTON INKL. MAT
Kl. 19.00 – 01.00
Underhållning
(Info ges senare)

SÖNDAG 26 SEPTEMBER

HÖGMÄSSA I KRISTINA KYRKA
Kl 10.00

Hobby i Tenhult
(Info ges senare)

ANMÄLAN OCH PRISER:

- **50 kronor:** inträde till fredagens pubafton, kl. 18.00 – 01.00
 - **100 kronor:** inträde till lördagens program kl. 10.00 – 17.00
 - **100 kronor:** inträde till lördagens pubafton inkl. buffé
- alternativt*
- **Paketpris:** 200 kronor inkl. allt inträde fredag och lördag (både dag- och kvällstid)

BOKNING AV LOGI/HOTELL:
www.jonkoping.se/turism

ANMÄLAN sker via inbetalning på
VDFs plusgiro 81 01 40-4
senast 31 augusti

OBS: Glöm inte uppge ditt namn och adress!
(Reservation för prisändringar)

UTSTÄLLARE:

Vill du eller ditt företag, förening ha utställning?

Anmäl till:
johnny.slotts@sdrf.se
Bildtelefon:
johnny.vdf@sip.omnitor.se

PRISER:

Föreningar – 3 300 kr
Riksorganisationer – 5 000 kr
Företag – 6 000 kr

OBS! Se löpande information på www.vatterbygdensdf.se

Texter till Dövas Tidnings insändarsidor sänds via e-post till: asa.moller@sdrf.se eller postas till:
Dövas Tidning, SDR, Förmansv. 2, plan 6, 117 43 Stockholm.
Du får gärna publicera insändare under signatur. Men bifoga alltid namn och adress till redaktionen
(som har tystnadsplikt). *Korta texter vinner fler läsare!*

Översta raden fr.v. Margit Nilsson, Tommy Glemark, Jörgen Sölvegård, Lennart Karlsson, Birgitta Jönsson (hörande), Nils-Erik Jönsson (hörande) samt Stefan Hansson, som tog emot sin mammas, Birgit Hansson, (hörande) diplom. Nedre raden fr.v. Annika Eriksson, Gert Nilsson, Viking Olsson, Maj-Lis Andersson, Barbro Mattsson samt Anita Mjömark. Övriga som tilldelats diplom men som saknas på bilden: Nils Svensson, Wivi Näverskog, och Anders Andersson. Birgitta Karlsson avled hastigt strax innan jubileet. Hennes diplom delades ut postumt.

Kristianstads Dövas Förening med omnejds 60-årsjubileum

■ Den 12 mars 1950 bildades Dövas förening i Kristianstad med omnejd och nästan på 60-årsdagen, lördagen den 13 mars, firades det med umgänge och tre rätters middag på Grand Hotell. Först samlades alla i dövas förenings lokal på Hovslagargatan 2 i Kristianstad för mingel med bål och tilltugg. Sveriges Dövas Riksförbunds ordförande Ragnar Veer gratulerade dövas förening med en blomma och höll tal. Under middagen på Grand Hotell hölls det några tal bl.a. av Skånes Dövas Länsförbunds ordförande Hauke Hagedorn, som även överlämnade presenter till föreningen. Gert Nilsson berättade också vad som hänt i dövas förening på en tioårsperiod från år 2000-2010. Alla medlemmar och hedersmedlemmar som har varit medlem i över 30 eller 40 år fick diplom och rosor av dövas förenings ordförande Fredrik Persson och SDR:s ordförande Ragnar Veer. Tack till festkommittén för era insatser till ett trevligt jubileum.

MALIN PERSSON OCH NINA JANSSON

Medlemsmöte på Öland

■ Kalmar läns dövas förening i Carlstorp höll sitt medlemsmöte den 30 april 2010 på Öland och firade valborgsmässoafton samtidigt. Ca 15 döva kom till mötet, som varade ungefär 2 timmar. Därefter åt vi en god måltid, men tyvärr blev det ingen valborgsmässoeld. KLDF sålde även lotter. Jag själv, som bor utanför Kalmar, tycker det är oerhört vackert på Öland. Döva i hela världen är hjärtligt välkomna och jag hoppas att alla har chans att kuna vinka till kungafamiljen på Solliden också.

LO MATTSSON

Hej! Igen höll jag på att säga. Nu känns det som om det är verkligen sommar efter en ovanligt lång och kall vinter i år. Ja, så ovanligt att det känns som om Norrland har flyttat söderut till Västgötabygden. Tack för det sällskapet. Men jag tror nog att många kommungubbar och inte minst kommunpolitiker inte var så glada åt detta:

- Måste jag upp på det LIVSFARLIGA taket och skotta snö? Jag har inte sysslat med backhoppning sedan barndomen.

Man kunde nästan se vilken kommun som varit flitig takskottare i år och vilka som inte varit det. En kommun vågar jag inte riktigt säga namnet på. Men de ville bygga ett litet skrytverk över en av sina favoritsporter. De var nog säkert imponerade av en annan kommun uppe i norra Sverige. Det blev t o m Melodifestival i den hallen.

Då måste Kung Bore* ha blivit så imponerad av detta storbygge, att han gav lite extra snöpengar som stöd till det snöfattiga Västgötabygden. Men det var nog inte politikerna beredda på och byggjobbarna bara tecknade: Hui pek-jag! Det kanske de har lärt sig av eleverna i dövskolan i trakterna...

Ja, men vad hände med hallen då? Jo, det blev ett rejält hål i taket, så att Kung Bore kan se matcherna i hallen. Förut var det inga problem för honom, för då kunde han se hela matchen utan problem under Guds blå himmel!

Men Hui pek-jag då? Även om det är rena kinesiskan det här på teckenspråk, så betyder det: Det har inte jag gjort! Man tar högra flathanden och sveper det snabbt förbi munnen, som formar sig till hui och sedan formas handen om och blir pek-finger hand, som pekar mot bröstet. Svårt eller hur? Jag själv förstod inte mycket förut av det som döva menade. Vi västgötar är nog lite mer enkla av oss och vi bara tittar upp mot himlen och pekar uppåt istället.

Jag hoppas inte att de som bor i Leksand tog illa upp, när det gäller deras favoritlag i vintersport. De får trösta sig med att det också finns tjejer här i östra Västgötabygden. De är duktiga i en annan sport inomhus, där man använder händerna. Det handlar inte om TV-serien "Teckna med händerna" utan en av bygdens favoritsport: Handboll.

De är så duktiga att de har varit i final hela sex gånger i följd. En enda finaltopp och med toppenguld var det för två år sedan, 2008. Annars har det varit hela fyra gånger med silvertårar och en gång till i år. Att Göteborgstrakten är så duktiga, både killar och tjejer, är inte svårt att ta miste på. För de tog båda finalerna i elithandboll samma dag nere i Skåne nånstans. Synd att jag sov under GEOGRAfi-snark-lektionerna. Men det ska nog ligga granne med Danmark, om man tömmer bort vattnet, nästan som i badkaret...

Det var det som killarna och tjejerna i Skövde försökte göra på samma sätt redan 2004, som Göteborgarna gjort i år. Men det blev stryk och blåmärken i båda matcherna i den kungliga huvudstadens. Var inte matchen inuti en "golfboll" i stan? Tyvärr hann jag inte åka dit den gången. Då hade nog Skövde tagit båda gulden. För då hade deras motståndare varit fullt upptagna med att titta på mig, när jag tecknar...

Oj, nu har jag överskridit min ruta och spillt över på andra insändare. De får ta tippex och stryka över det värsta. Annars tack för mig denna gång, kanske vi dövs snart igen!

NORRY I VÄSTGÖTABYGDEN

*Fotnot: Bore, "Kung Vinter", en poetisk fantasifigur i form av nordanvinden och vintern, skapad av Olof Rudbeck.

NICLAS MARTINSSON

”Kom ihåg att det bara var 91 år sedan Sverige införde allmän rösträtt för kvinnor.

Revolution börjar i blomsteraffären

På något som liknar bakplåtspapper skriver jag:

”Komponera en bukett för cirka 150 kronor, tack”. Floristen är snabb med att fråga om blom-blandningen är till en kille eller en tjej. Frågebubblor bildas i huvudet på mig. Lever handlararen med ett jordsmutsat förkläde inte i början av 2010-talet? Hur ser en prydnadsväxt för män ut? Är blommor inte mer förbundna med kvinnor? Eller är ägaren bara öppet sinnad som inte förutsätter automatiskt att jag är heterosexuell? Men om jag ska vara fördomsfull, är många bögar minst lika förtjusta i färggranna knippor som det motsatta könet. Något annat som gett mig bryderier är – nu är jag återigen trängsynt – att herrar väl inte brukar vilja få blommor. En mor som kommer med ett fång i famnen hem till sin sons nyinredda lägenhet kanske finner att han inte ens har en vas hemma. Istället får en tom vinflaska, eller till och med flera buteljer, fungera som substitut.

Tiina Rosenberg, professor i genusvetenskap vid Lunds universitet, köper sällan blommor. Hon blev dock också lite förvånad över floristernas fråga. Även hon är bekant med att kvinnor och män köper blommor till kvinnor, och män till män. ”Blommor är ju ett symbolspråk som ska förmedla olika känslor genom både färg och form. Det låter som om en del florister får datera upp sina genuskunskaper”, skriver hon i ett mejl till mig. Jag säger bara: JA, JA!

Genusfrågor är ständigt aktuella trätoämnen. Könskvotering till styrelserummen är ett. Det är fullt logiskt att bättre beslut fattas om en styrelse har en blandning av män och kvinnor. Samtidigt sägs det att många styrelseledamöter bara är nickedockor åt sitt bolags verkställande ledning. Den verkliga makten har ägarna och de som sitter på de högsta positionerna. Om en organisation som har

funnits i hundratals år får sin första kvinna som ordförande eller VD, är det ju inte ovanligt att kvinnan i fråga klär sig som en man med diskret kostym bara för att smälta in bland alla slipsklädda och bli accepterad. Är då det tronskiftet dramatiskt?

En tvingande könskvotering kan vara vägen till att röra om i det konservativa företags-Sverige. Nu har ju inte särskilt mycket hänt. Vi blir påmind om att vi, pinsamt nog, ännu inte är kapabla att själva åstadkomma småskaliga revolutioner utan pekpinna från politiker. Vi kan till exempel börja med blomsteraffärerna, valberedningarna och journalisterna.

Orden ”kvinnlig” och ”manlig” felutnyttjas i media med jämna mellanrum. Att skriva ”kvinnlig förbundskapten” är onödigt information. Bilden skvallrar ju om att lagets tränare är en kvinna, och man läser ”hon” här och där i artikeln. Räcker inte det? Rubriken ”Hon syr ihop affären”, om en VD som lyckats kamma hem en stor order är nedsättande. Listan på dumma ordval kan göras lång.

En invändning som kan göras är att kvinnor och män är olika. Absolut, men det ger oss inte rätt att särbehandla. Nu nalkas valet. Antingen väljer vi politiker som vill piska oss till ett mer jämlikt samhälle eller som vill uppmuntra oss att tänka själva och fatta egna beslut om föräldraledighet med mera. Det senare alternativet är egentligen det bästa, men om förändringar sker långsamt? Hur många generationer ska det behöva ta innan vi blir utskrattade för att vi är inkompetenta idioter som inte kan bättre?

Kom ihåg att det bara var 91 år sedan Sverige införde allmän rösträtt för kvinnor.

Trevlig sommar!

NICLAS MARTINSSON

ENKÄTEN: VAD SKA DU GÖRA I SOMMAR?

Anna Eriksson, 35, dövföreningskanslist, Sjöfalle

– Min sambo, hans son och jag ska vara med på utställningen Classic Car Week i Rättvik. Där tänker

vi visa upp någon av våra amerikanska bilar, antingen en blå Ford Tudor eller en grön Ford Roadster. Några andra döva ska också vara där. Annars tänker jag hälsa på en vän i Skåne.

Benny Persson, 46, bilbyggare, Vänersborg

– Jag ska gå på Pride (reds anm: en festival för homo-, bisexuella och transpersoner) i

Stockholm. Där tänker jag festa och träffa alla mina vänner. Det blir mitt andra Stockholm Pride. Jag var också med i Köpenhamns motsvarighet en gång. Då hade jag kul! I övrigt har jag inga planer.

Jörgen Lundström, 50, f.d. tandtekniker/fastighetsskötare, Umeå

– Renovera hemma. Då ska vi måla fönsterramarna. De ska ha samma färg, det

vill säga vit. Och så ska vi bygga en ny 50 kvadratmeter stor altan. I övrigt tar jag det alltid lugnt. Jag gillar bland annat att fiska, i antingen Umeälven eller Storsävarträsk. Snart börjar mitt nya halvtidsarbete. Jag ska jobba hela sommaren.

Helena Karlsson, 43, teckenspråklärare, Leksand

– Vi ska göra en dränering, vilket tar mycket tid. Vi har haft fukt- och vattenproblem. Därför

ska vi ha nya vattenrör. Kanske gör vi en avstickare till den nordiska dövkulturfestivalen. Vi prioriterar dock huset.

TM-9000 - Den ultimata bildtelefonen för döva och hörselskadade.

Totalmöteslösning med bild, ljud och text. Ring bildförmedlingstjänsten (tolk@tolk.sip.nu) och andra av HI (hjälpmedelsinstitutet) godkända bildtelefoner med bild, ljud och text. TM9000 är godkänd av HI som ett fullgott kommunikationshjälpmedel och kan ansökas som kostnadsfritt sådant hos din landstingsordinatör eller hörcentral. Produkten kan även ansökas som anhörigutrustning och som hjälpmedel på arbetsplatsen.

Om du inte vet hur du skall ansöka kontakta oss :

Taltel : 040-661 41 80 | Fax : 040-661 41 88 | Mobil/SMS : 0701-44 33 77 | mail@tm9000.se
För mer info om produkten : www.tm9000.se **T-MEETING**

Mo Gård Folkhögskola erbjuder en individuellt anpassad utbildning för personer som kommunicerar på teckenspråk eller som använder andra alternativa kommunikationsformer.

MO GÅRD FOLKHÖGSKOLA I STOCKHOLM SÖKER LÄRARE

Lärare med kompetens inom data och matematik

Till vår Folkhögskola i Stockholm söker vi en lärare med kompetens att undervisa i data och matematik. Tjänsten är på heltid och innebär planering, genomförande och utvärdering av pedagogiskt arbete enligt individuella planer. Tillträde enligt överenskommelse med start under höstterminen 2010.

Kvalifikationer

Lärarutbildning med godkända betyg. Sökande förutsätts, förutom formell ämneskompetens, ha goda kunskaper i teckenspråk samt kunskap om teckenspråket som kommunikationsform. Kunskaper om funktionsnedsättningar samt pedagogisk kompetens omkring undervisning/lärande/utveckling för personer med funktionsnedsättningar är meriterande.

Då våra lärare fungerar i nära samarbete, fäster vi stor vikt vid den personliga lämpligheten. Vi förutsätter god samarbetsförmåga, flexibilitet och hög grad av självständighet samt eget ansvarstagande.

Genom vårt utbildningskoncept ger vi varje person goda förutsättningar att, själv och tillsammans med andra, skapa en meningsfull utveckling och delaktighet i samhällslivet.

Skicka din ansökan till:

Gunilla Kvist, Rektor
Mo Gård Folkhögskola, Dialoggatan 16, 126 37 Hägersten
Telefon: 08-651 23 00,
Mobiltelefon: 0735-24 17 04
Bildtelefon: elever.mogardstockholm@sip.nu
E-post: gunilla.kvist@mogard.fhsk.se
Besök gärna vår hemsida: www.mogard.fhsk.se

SISTA ANSÖKNINGSDAG FREDAGEN DEN 2 JULI

Glad sommar önskar vi på Stockholmstolkarna-STAB!

